

Голов Жерраїм

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 29 (1529) • Вівторок, 18 лютого 1997 року • Ціна договірна

Нова людина непідвладна кон'юнктурній іржі

Цю притаманну мариупольським металургам рису відзначив під час перебування на Донеччині Голова Верховної Ради Олександр Мороз

Виступаючи в мариупольському Паладі металургів на урочистому засіданні з нагоди 100-річчя комбінату, Олександр Мороз порушив традицію і не став зачитувати заздалегідь написаний вітальний адрес:

— Готуючись до поїздки, я разом із фахівцями шукав відповідь на запитання: чому комбінат витримує штурм в економіці? І головна відповідь — тут, у цьому залі. Тому що за останні сто років на цій землі плавилася не тільки сталь — плавилася, творилася нова людина, не підвладна кон'юнктурній іржі. Ви зберегли повагу до професії металурга, до чесної праці — і це гарантія успіхів у майбутньому.

Уславлений сталевар Макар Мазай навряд чи пілозював, що через шістьдесят років після його ситових рекордів високі результати роботи будуть скорше винятком, ніж правилом. І що таким винятком стане саме рідний завод, нині — відкрите акціонерне товариство «Мариупольський металургійний комбінат імені Ілліча», на долю якого припадає 20 відсотків загальноукраїнського виробництва чавуну, сталі й прокату. Підприємство відправляє продукцію у 50 країн світу, має прибуток і втричі вищу, ніж у середньому по області, продуктивність праці.

(Закінчення на 2-й стор.).

Депутат просить «змінити акценти»

У Верховній Раді відбулася прес-конференція голови Комісії у закордонних справах та зв'язках з СНД Бориса Олійника, який є головою делегації України в Раді Європи, та народного депутата Василя Костюшкова, члена цієї делегації. Було ще раз порушено питання щодо скасування в Україні смертної кари.

Як відомо, на сесійній сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи України було зроблено суворе попередження через зв'язки з розв'язання цього питання. Отож у Києві замислилися: яким же чином задовольнити Брюссель, зважаючи на те, що ідея скасування смертної кари серед населення України непопулярна?

(Закінчення на 10-й стор.).

Приїхав гість зі Сходу

Проведення двосторонніх консультацій у рамках підписного Протоколу про співробітництво України і Казахстану — така головна мета нинішнього офіційного візиту в нашу державу делегації МЗС Республіки Казахстан на чолі з міністром закордонних справ Касимжолдом Токсимом.

Програмою візиту плануються переговори міністра закордонних справ Республіки Казахстан з міністром закордонних справ України Геннадієм Удовомою, зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом, Прем'єр-міністром України Павлом Лазаренком, а також — підписання протоколу доходів щодо співробітництва між міністерствами двох країн.

Вийшли ми всі із дитинства.

Але чомусь забуваємо про тих, які в ньому сьогодні живуть

Ще донедавна ми на всіх перехрестях повторювали, наче заклинання: «Усе найкраще — дітям!» Але насправді найласіші шматочки «з їдів» військово-промислового комплексу, «братні» партії за кордоном і ще дехто. Дітям, звісно, залишалися крихти.

Тепер лозунгів поменшало, але турботи про дітей аж ніяк не додалося. Мало того, багато наших малих співвітчизників не одержують потрібного інтелектуального багажу, належного виховання ні вдома, ні в школі. Бо батьки думають лише про кльб насущний, а школи, де вчителі місяцями не виплачують зарплати, залишаються без найкращих педагогів.

Справді, так далі жити не можна. І коли держава хоче мати майбутнє, вона обов'язково має подбати про юне покоління. І чим швидше, тим краще.

Матеріали «Діти — шасливі. У рекламних роликках» і «Тепло «Світлого дому» читайте на 12 — 13-й стор.

Страйк спровокувала мер міста?

Загальною страйком учителів фактично паралізував навчальний процес загальноосвітніх шкіл Херсона. У більш як 50 школах нині значенно класи. Ця сума кошта викликає величезну заборгованість у виплаті зарплати педагогам.

Можливо, якісь протести учителів можна було б уникнути, якщо мер міста Людмила Коберник погодилася сісти за стіл переговорів із страйковим комітетом. Її вимова додала

пристрастей: 15 політичних партій і організацій Херсонщини підписали звернення до Верховної Ради України з проханням про дотримання приписання повноважень херсонського мера.

По-іншому винини у Скадовську. Тут голова райдержадміністрації Анастасія Перекава перелогів чотирьох шкіл у недоцільності страйку, мобілізував зусилля апарату щодо наповнення районного бюджету потрібними коштами.

Експерти проти протипілотних мін

З метою обговорення проекту Конвенції про заборону протипілотних мін, у Відні відбулася міжнародна зустріч експертів. Цей проєкт було розроблено у світлі положень відповідної резолюції 51-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН (1996 рік), в якій держави світу закликаються до проведення переговорів для укладення міжнародної багатосторонньої угоди про заборону застосування, виробництва, накопичення та передачі протипілотних мін. У зустріч взяли участь експерти 111 країн світу, в т. ч. України, представники ООН та ряду інших авторитетних міжнародних організацій, пошломом ДНАУ-Україну посольство України в Австрії.

Промінь світла в глибині шахти

Попри загальне скрутне становище у вуглевидобувній галузі, окремі колективи занадто почали новий рік і працюють чітко, зладжено, без зривів. Скажімо, на Махківській шахті імені Леніна за півтора місяці вже видобуто понад п'ять тисяч тонн коксівного вугілля. На шахті імені Засядьки у Долиньську готова стати до ладу нова лава — восьма західна. Таким чином буде збільшено виробничі потужності передового вуглевидобувного підприємства.

Тим часом на Сінтихонському машинобудівному заводі Долиньського підприємства розпочали збирання автомобілів марки «Сузукі» на істатичній технологічній лінії. Це дасть роботу близько 1000 громадян, збільшить наслідок закриття шахт.

Нарада в Голови Верховної Ради України

Розпочинаючи нараду з головами постійних комісій, Олександр Мороз заповнював наступні тижні (25—28 лютого) працювати не в виборчих округах, а в плановому режимі. Мотивування Голова Верховної Ради це тим, що найголовніше завдання цієї сесії — ухвалення закону про державний бюджет 1997 року. Пропозицію відповісти на розуміння. Учасники наради поінформували про роботу погоджувальної групи щодо податкового законодавства, про діяльність комісії у цьому напрямі.

Потім учасники наради розпочали узагальнювальний розклад засідань Верховної Ради України 18—21 лютого. М. Четков висунув пропозицію розглянути в сесійному залі законопроект про внесення змін і доповнень до Закону «Про індексацію зовнішніх грошових курсів України». Після обговорення питання Голова Верховної Ради порекомендував покласти проект закону відповідно до регламенту комісії і не зловживати часом до початку сесійного сесії, бо йдеться про захист інтересів громади України.

Цього пленарного тижня депутатам мають розглянути три ключові питання. Зокрема, у третью чергу проект закону про Кабінет Міністрів України, проект закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про статус народного депутата України», проект закону України про професійні спілки, про профспілки Президента України до Закону «Про внесення змін до Закону «Про приватизацію майна державних підприємств», проект закону України про стабілізацію сільськогосподарського виробництва та продовольче забезпечення населення та ін.

Відбувся діловий, конструктивний обмін думками з приводу проекту закону України про забезпечення розвитку вітчизняного підприємництва та збалансування доходів і витрат бюджету. Висновок: законопроект дуже важливий стосовно прийняття бюджету, тому погоджувальна група податкового законодавства найближчим часом має його розглянути.

Наприкінці наради Голова Верховної Ради Олександр Мороз поінформував про щойно затверджені план законотворчих робіт, що вийшли з Канцелярії. Він наголосив, що всі комісії, які повинні створити для Основного Закону держави надійне законодавче поле.

Прес-служба Верховної Ради України.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення В. Дурдинця Головою Консультативного комітету на боротьбу з корупцією і організації законності

Призначити ДУРДИНЦЯ Василя Васильовича — першого віце-прем'єр-міністра України — Головою Координаційного комітету на боротьбу з корупцією і організованію законності при Президенті України.

Президент України
Л.К.ЧУВА.

м. Київ,
14 лютого 1997 року.
№ 144/97.

ВАС БУХГАЛТЕР УЧЕТЕ

Кредитные союзы: правовой статус, организация бухгалтерского учета

Постановления правительства: новый порядок взимания НДС и акцизного сбора

Частное предпринимательство: проблемы и преимущества

Нарушения валютного законодательства — уголовная и административная ответственность

Проблемы налогообложения в сельском хозяйстве — консультации налоговой администрации

Продажа автомобиля предпринимателем (продолжение темы) — консультации юриста

Санкции за незаконное использование акционных марок

Инструкция по использованию Книги отзывов и предложений.

Читайте в газете за 19 февраля:

Нова Юдана неігнорувана кон'юнктурний іржі

(Початок на 1-й стор.)

За вагомих особистих висновок у випуск високотехнічного металопродукції, а також у зв'язку з стрімчим зростанням підприємства групи заводчан на підприємстві почалися розгляди. Підприємства України — орієнтовано «Заслуги» II ступеня, багатометалургу приписують почесні звання. Притаманний 36-тихви́тний колектив «Заслуги» від імені Верховної Ради, і голова зручна генеральному директору Володимирі Бойку пам'ятний подарунок — картину із зображенням будинку Верховної Ради як зосередження демократії, парламентаризму, захисту прав чесного трудівника.

Під час робочої поїздки Голови Верховної Ради до Маріуполя відбувся зустріч Олександра Мороза з депутатами обласної, міської, районних і селищних рад, де обговорювалися проблеми місцевого самоврядування в контексті нової Конституції.

Він — остання інстанція, яка для людей є суттю держави, — підкреслює, зазначаючи до депутатів, Олександр Мороз: «А тому всі повинні бути в своєму розпорядженні всіма інструментами, координуючи діяльність. Що стосується угодження в діях виконавчої і представницької влади, то закони про місцеве самоврядування

і про місцеві державні адміністрації мають деталізувати функції, права й обов'язки кожного суб'єкта — тої не винятково питань, то головний.

Предметом дискусії стало втручання міст в районний підйом. І не випадково. Адже саме в Маріуполі виконавчий райрад виведена ліквідована, натомість створені райадміністрації, які безпосередньо підпорядковуються державному. Досвід, як зауважив Голова Верховної Ради, неконституційний, проте оригінальний.

Керівник міста вказав, що згідно схеми не уникли права районних рад, тає максимумо змичное (і спрочує) управління містом. Кількість чиновників скоротиться, в головних райадміністраціях паралельно стає заступником мера. Додамо ефективності такої моделі і автори вважають той факт, що заробітну плату маріупольських бюджетників, наприклад, відомого з інших міст, отримують вчасно.

Утім, знайшався і залі й опоненти. На думку депутата міської ради Личаківського, простежуючи органи влади, або зроби́ти району рад «фрейлдіну при дворі». Хто ж такі займатиметься проблемами виборів?

«А як ви ставитесь до маріупольського досвіду?» — пролунало запитання до голови Верховної Ради на підсумковій прес-конференції.

Як Голова Верховної Ради, і можуть спитати до нього тільки з точки зору Конституції, — зазначив Олександр Мороз. — Конституція визначає наявність районних рад і те, що організаційно управління в міських жителях здійснює міська рада. По-перше, треба врахувати місцеві доходи, у тому числі Маріуполя, Львова, Одеси з одного боку, щоб дати, як роботи, з другого — як не можна робити. По-друге, необхідно керуватися Конституцією і виходити з позитивних інтересів конкретної людини. Якщо вона може сьогодні діяти до влади, до держави, щоб захистити свої інтереси, тої така організація влади прийнята, якщо не може — треба шукати інші форми. Особливо в приватних об'єктах районних рад, оскільки не можна відіяти тільки місцевонакопичення бюджету, управління землею, комунальною власністю.

З'явився в акторів міської ради участь також народні депутати України Михайло Пожизанов, Вадим Туров, Роман Безсмертний і В'ячеслав Чорновіл.

Ліля КУШ.

У погоджувальних комісіях

Пішов процес... податковий

Минула п'ятниця, 14 лютого, стала своєрідним рубіжним днем для поточної сесійної групи з податкових законопроектів. Вранці на пленарному засіданні Верховної Ради розглядали проект закону «Про оподаткування прибутку підприємств», доопрацьовану групою. По-двоному в односторонньому порядку документ сьома сесія прийняла його в першому читанні. А «менініки» відразу ж узялися за розробку для подальшої роботи над пакетом.

Спочатку зосередили увагу на контрольному редагуванні (по другому ко) законопроекту «Про податок на нерухоме майно (нерухомість)». Але, як невідомо було, «м. км. і» «середня» група не погодилася до змісту. Спалахнула дискусія щодо того ж таки зрівняльного підходу. Цього разу — по оцінці витрат на виробничих споруд.

«Чи не допустити воно остаточно такі гаузи, як будівництво та будівельна індустрія, машинобудівна, тваринництво?» — задала тон уповноважений від фракції незалежних народних депутатів України Анатолій Ревенський. — Аде промислові комплекси розпалюються, школи, корівники стоять порожні або їх спродує безцінно.

Він запропонував варіанти: знизити податкову ставку; диференціювати ставку за зростанням доходу між школами і спортивними введення закону для гаулей, які особливо постраждали в ході структурних змін будівельної індустрії, однак, не проблема через недостатню обґрунтованість. Вирішено: вся група має з цієї проблеми докласти заходів на вибір.

ЯК ЗА ТЕРИТОРИАЛЬНИХ ГРОМАД «ТЕРИТОРИАЛЬНА»

Мікфайркінга тимчасово депутатська комісія з доопрацювання проекту закону «Про місцеве самоврядування в Україні» 14 лютого, в п'ятницю, продовжувала «середня» за-

важення і пропозити до нього. Змінені в пікові міста брати участь в сесійних засіданнях (кожор має бути), народні депутати старяться прискорити й підкорувати роботу. Нерозривні вони проаналізували понад дві сотні поправок. А ще ж, послідовно розглядали їх за періодом, який становив чотирихоті сторінок, доводилися раз за разом повертатися до головних, визначальних розділів.

Власне, так і має бути, якщо ставиться мета підготувати ґрунтовний, підлягати законодавчий документ, вивисав свою думку з цього приводу заступник виконавчого директора Асоціації міст України Павло Качур, який бере участь у доопрацюванні проекту. — Я вважаю, наприклад, що й після мікфайркінгових обговорень наразі чимало підготується з деякими нормами статті 14 — «Організаційно-правова, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування».

Особливо що стосується балансу адекватних повноважень міських та районних рад. Як зазначив Качур, поки що важко зрозуміти, котра з територіальних громад (міська чи районна) «територіальна» і який термін її функціонування — комісія зупинилася на іншій термінології: «територіальні громади» чи «районні громади».

У вибачній — суботу, 15 лютого, мікфайркінга тимчасовою спеціальна комісія з доопрацювання законопроекту про місцеве самоврядування та місцеві державні адміністрації наголосували, що затримки на засіданні дискусії з деяких проблемних питань дозоджен проекту закону «Про місцеве самоврядування в Україні».

Наразі дискусія в доброму темпі проаналізували близько ста зауважень і пропозити до проекту ста-

тій 48—56, що визначають структуру, повноваження і функції виконавчих комітетів сільської, селищної, районної у місті ради. Переважна ціль оптимального балансування прав і обов'язків самоврядних структур, їх належного місця в загальнодержавній системі управління.

Та все одно протокольні ризики перестаріть часом у бурхливий спір з «большими точками» проекту. Навіть у сесії, на 14-ті-десять хвилин, перери. В одні з них повернулися (розмова тривала і на засіданні) до проблеми розмежування функцій і повноважень між відомими міськими та районними (у місті) радами. Заступник завідувача відділу питань діяльності громадян Верховної Ради Іван Прохорський вказав:

— Це проблема постанала у зв'язку з неузгодженістю окремих норм Конституції. У статті 140, зокрема, здійснення функцій самоврядування, визначається прямим територіальним громади. Тут же зазначено, що громада реалізує самоврядування право і безпосередньо, і через споріднені громади: сільську, селищну, міську ради та інші виконавчі структури. У статті 142 Конституції територіальні громади районів у містах, порів з іншими, скажімо, громадами сіл, селищ, міст, визнаються «територіальні громади» на румом не нерухомих доходів, місцевих бюджетів, землі, природні ресурси.

Зрештою, знайшовся роз-

в'язки закладеної в Основному Законі неузгодженості. Питання про те, бути чи не бути органам місцевого самоврядування в районах, містах, міських громадах шляхом проведення місцевого референдуму або відповідна міська рада.

Розмішавши спочатку думки і щодо розмежування функцій і повноважень між відомими міськими та районними у містах радами. Лише після тривалих дискусій депутати визначилися і тут. Запропоновано вирішити, згідно з яким об'єкт і межі повноважень районних у місті рад та їх виконавчих органів визначатимуть відповідні міські ради за угодженням з районними, з урахуванням загальноміських інтересів та колективних потреб територіальних громад району.

На засіданнях панують відповідальність і відповідальність. Висловлюються кожне формулювання і слово. Отож, сподіваємося: до другого пленарного засідання в законопроекті не залишиться істотних неузгодженостей.

Координував роботу заступник Голови Верховної Ради Віктор Мусіка.

На фото Юрій ВЕНЕРЕНКО: Генеральний Володимир Личаківський, Віктор Туров, Іван Прохорський, Генеральний В'ячеслав Чорновіл, Генеральний В'ячеслав Чорновіл.

Прес-служба Верховної Ради України.

Леонід Кучма не збирається брати на себе відповідальність за цілеспрямований розвал економіки

На черговому засіданні Координаційного комітету боротьби з корупцією і організованою злочинністю Президент України ставив уже не загальні, мейд і глобальні запитання, а про конкретну ситуацію у тій чи іншій галузі, регіоні. Наприклад, глава Донецької обласної адміністрації — керівник обласного координаційного комітету з боротьби з корупцією і злочинністю Політаков: чому і хто «поставив на колінах» енакієвський і майфський металургійні комбінати? Начальник Управління внутрішніх справ на Південно-Західній залізничній постанції Рудков: чому підірвали курорт «Імпіторія», а квітля у каси немає, чому я переїздив вантажі заробляють створені при залізничній численні корупційні структури, в державі ледає живої сили? Одному з керівників правоохоронних органів Дніпропетровської області було поділено копії, що мали наповнити докуди частину бюджету?...

Що та інші учасники засідання, котрим дозволено виступати без «парашака», мали на увазі розуміючи, що це не тільки так, але і нічим вимагати від керівників центральної підрозділу боротьби з організованою злочинністю і корупцією, податкової адміністрації тощо. Начальник управління «К» СБУ України генерал Бєлєв: навіщо Леонід Кучма не і не зніг на конкретні питання довести, що його служба активно бореться зі злочинними у фінансово-банківській системі; активізувала свою роботу шклом координації зусиль з

іншими правоохоронними органами. Сміх у залі викликав один із аргументів генерала Бєлєва: під час виконання злочинної роботи у Криму Росії (запроваджені чотири чоловіки) працівники СБУ, цитує: «Групи пального спалали на 7 тисяч гривень». Пододатся, це саже на анекдот: як стреляли, то лише сім наджіх бал гармати побили, а убиті, солдати вояки?...

Сміх гаряч садов. Аж, не зазначалося на засіданні, кримінальні авторитети вже відерот рується до алади, у тій-овому позбавленні-овому обігу нині перебуває понад 30 відсотків гоґітківних копій, і це непереродити цієї заважкої великої протизаконності...

На засіданні нещодавно призначений голова Координаційного комітету Олег Литвин відерот знісся, що не докочався від членів Координаційного комітету аналізу ситуації щодо нагрівля, бо, бунітот, багато хто займає офіційну позицію. А відтак сам цей орган потребує реорганізації з метою роботи на постійній основі, зі статусом парламентської організації...

Фатіхат Огєр Литвин розписався у власному, безсильні, і, певне, не не чекать такої рішучої реакції Президента України, який оголосив... про призначення нового глави Координаційного комітету — колишнього старшого гоґітківського, першого віце-прем'єра Васіла Аурдича. Очевидно, Президент сподівається, що віце-прем'єр, котр якого зможе владати не «своїх» міністрів.

Леонід Данилович твердо, без дніпропетровських сміятій, озвучив матеріал, поданий йому групою народних депутатів з проханням міністра сіласького господарства і продовольства Анатолія Хорішка, і оголосив про його заміщення. За розвал роботи залізничного транспорту А. Кучма «попросив» з посади і першого заступника міністра транспорту Леоніда Желєзняка.

Утім, уповноважені засідання, котрі напередодні здійснював Леонід Данилович про зловживання окремих високопоставлених депутатських людей, мали підставу чекати від нього і деяких інших кадрів аналітики. Поки що Президент України не вперше прислав до залу докір на адресу всього уряду, і зокрема його глави Павла Лазаренка. А в доповіді він відерот знісся, чому пресу поїжджало про негаразди на українському ринку газу, цукру, спирту... а для правоохоронних органів об'єкти замишляються недоторковими, як «світлиці королю».

Шкода очевидно, що Леонід Кучма не наметався хоч коесь послабити знати тієї-ової алади на локальних процесах. Наприклад, зробили більше жорстким механізм стягнення податків і таким чином зменшити заборгованості по зарплаті бюджетникам.

Том Президент України і запропонував першоочергові заходи: створення на місцях комісії з контролю за салатом податків, які звітуватимуть потяжжя; обмеження

бартерних операцій і публічне застереження в котиріхся усі бюджетні установи і організації; попередальні експертизи бюджетних витрат і комісії встановлення лімітів; скорочення управліського апарату...

З цього проходу, зазначив глава держави, він де місячний «випробувальний» термін котиріхсями керівникам податкових адміністрацій на місцях.

Зв'язком Леонід Кучма відерот зняв, що не збирається брати на себе всю відповідальність за цілеспрямований розвал економіки держави. Отже, якщо ситуація не поліпшиться, від нього с'яла очікувати ще рішучіших кроків, наприклад у кадровій політиці? Насамкінець засідання Леонід Данилович зняв, що за результатами роботи у першому кварталі висновки можуть бути ще жорсткіші.

До речі, котрі заслуховували за представками податкової адміністрації, Президент ніби нічим іншим зазначив, що він подало до цього органу декларацію про свої та членів своєї сім'ї доходи. А на катауваннях Григорія Омельченка, що згідно з законом про боротьбу з корупцією треба обов'язково такі декларації публікувати в офіційних засобах масової інформації, Леонід Кучма сказав, що Огє не завершує. Отож до кінця першого кварталу не тільки глава держави, а й його виборці також зможуть зробити деякі висновки.

Анатолій БЕНЬ.

Постанова Верховної Ради України Про ефективність використання іноземних кредитів в Україні

Верховна Рада України постановляє:

1. Діяльність Кабінету Міністрів України щодо ефективного використання іноземних кредитів за 1992-1996 роки визнати незадовільною.

2. Звернутися до Президента України з пропозицією щодо здійснення необхідних заходів для забезпечення цілеспрямованої політики в діях Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади при залученні іноземних кредитів відповідно до стратегічних і поточних пріоритетів економічного розвитку України та встановлення персональної відповідальності і належного контролю за ефективним використанням одержаних коштів в конкретних сферах економіки.

3. Постійній комісії Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності внести в березні 1997 року на розгляд Верховної Ради України у другому читанні проект Закону України про державний зовнішній борг.

4. Розробити механізм участі народних депутатів України — представників проблемних комісій (комітетів) Верховної Ради України в обґрунтуванні потреби в іноземних кредитах, умов їх залучення та наступного контролю за ефективним використанням.

4. Кабінету Міністрів України подати до Верховної Ради України у березні 1997 року аналітичні матеріали щодо ефективності використання іноземних кредитів, а також проект Закону України про іноземні кредити та державні гарантії їх забезпечення, передбачивши пріоритетність вирішення питань про надання кредитів для виробництва через вітчизняні банки.

5. Проілюструвати щодо законодавчого закріплення граничних обсягів залучення іноземних кредитів Україною, визначених при цьому критерії ефективності залучення і використання іноземних кредитів, порядок обов'язкової експертизи проектів кредитних угод, їх техніко-економічного обґрунтування та створення системи державного управління, персональної відповідальності і контролю за цілісним використанням кожного кредиту.

6. До прийняття Верховною Радою України Закону України про державний зовнішній борг, про іноземні кредити і державні гарантії їх забезпечення та до розгляду аналітичних матеріалів щодо ефективності використання вже отриманих кредитів рекомендувати Кабінету Міністрів України утримуватися від підписання угод про залучення нових іноземних кредитів.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 12 лютого 1997 року. №63/97-ВР.

Самоврядування: вибори

Нікополь обирає господаря

Гнівний лист написав до редакції мешканець вулиці Малиновського з Нікополя Євдоким. Його сього, на жаль, не знав, зате сказав усе, що думає про міську владу в її керівників. «Хай би вони пошедали», — написав. — «Де тільки не нашу голову валили?»

Людину можна зрозуміти. За кілька днів до чергових виборів тут стався аварія на центральній теплоелектростанції, яка геть зіпсувала настрій городянам. Саме лютували морози в десяток, який не сотні багатотоннових житлових будинків залишилися без опалення. Гадати, в естремальній ситуації ремонтно-експлуатаційні служби міста були підняті по тривозі, справляли оперативно? Нічого подібного. Вони були зовсім безпорадні. Аварію ліквідували необхідною обласною державним-третією бригадою спеціалістів з Кривого Рогу, Мєрчанів і Новооколицьких.

Наш дописувач має рацію: аса ця «пригода» на випадкову. Може підвело логічне ризик під тим, що колись остаточно висуло у коридоріх нікопольської влади.

Досі в місті немає єдності у висновках і судженнях, щодо попереднього меру Костянтину Лещенку, вперше обраному народними депутатами, на виборчих заходах в об'єднанні. Одні переконані, що Костянтин Дмитрович єна діл розвернути-ся старі кадри, інші не сумніваються, що він посто на спробім створити свою команду, трай його самого знявувати у гріхах. Але майже усі, вбстрахувачи

покірності від Лещенка, погоджуються, що єу запозитковані і вистражданий минулого дієспоті попередніх виборів державний секс обміняти.

У ці дні готуються до виборів нового міського голови. І перше враження такі: вичищені і стомлені численними негараздами, несподіваними та злидними гордіями чекують на рішучого і дієвого, волюного і компетентного господаря, який нарівні невіг на тіл поведуть.

Ось тільки чи правильно це — чекати і сподіватися, наке такі з'являться леве не як дарунком небесний? Яена річ, що на правдиво. Щоб потім чий, той ішій днішник з Нікополя на висувають у лист-те до редакції і де він тільки захват на нашу голову?, потрібно самим зусилля і самим сидіти та відірвано від обличчя спромоченого в підлогу. Уже минули ці часи, коли хтось йшов за нас це вирішувати. І шукають. Керівники одразу трохи найбільш підприємств і підприємств-рофесіоналів, що краєвобудівного — створили зібрання сесії. Потім йшли і свої колективи, щоб вислухати, як вони заявили, людину на завігацію-овою якимсь партійно-політичним або й якимсь користувачем авіаційним, а задатку конструктивної виважено професійно порати усі міські служби, щоб забезпечити їх нормальне функціонування. Після тривалих дебатів трохи колективи назвали свою кандидатуру — заступника начальника експертного-лінійного цеху заводу феросплавів Анатолія Павловського.

Нікополь цього разу не віддасть себе на потугу лаявляним і популістським виборчим кампаніям, щоб потім на підм'як облізти. Бо якщо це надало міському владі, то це означає і розбуди-не, то з зближенням виборів міської влади усвідомлює, що не Богом воно заговів, а передусім тим людям, хто тут живе.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

На помилки не маємо права

У ВЕРХОВНІЙ Раді і в Українській фонді культури відбулися наради щодо фінансування культури, народної депутатів України. Михайло Павловський.

—Аудиторія була, що мене здивувало, романтизм: і мої колеги, на відміну від нас, уявляють, і діти культури, і люди чинці, — розповів виваєць події. — І це, я вважаю, дуже добре, адже дослідження і мої роздуми адресовані саме широкій аудиторії. Бо в «Шляхах» Українці йдуть про конкретні результати аналізу ситуації, в яку ми потрапили. Подібні видання є закордон, але а них більше відведено місця минулому. Я ж говорю про

сьогоднє. Я майбутнє, яка обов'язково настане, якщо ми, ясто кажемо, спустимося на землю. Адже якщо бачимо, що реформи в Україні здійснюються часто без урахування національних інтересів, як і маємо, — під диктовку сил, які перебувають за межами нашої країни. Чому, наприклад, Кучма має зососи іши злитий реформ?

Читачі одержали ще один варіант роздумів і відповідей на актуальні питання нашого життя. Але Михайло Павловський зумів у своїй праці проаналізувати не лише сучасну економіку, а й культурну сферу. Таким чином, він пропонує нам комплексний підхід до вирішення багатьох проблем.

В українському фонді культури автор української зустрічі представляв письменників, народний депутат Борис Олійник. —Моя книжка — це перший крок до читача, — говорить Михайло Павловський. — Племню продовжити свої роздуми і поділитися ними з читачами. Нам треба сьогодні знаходити з становом сесі в економіці кошикширшу аудиторію. Багато помилок зроблено за п'ять років.

Поговорити їх ми не маємо права. Ілля ДИМЧИРСЬКИЙ.

НАФТА І НАЗ

ВИГОДИСИ фразу, виле-
сену в шуху чорні матеріа-
ли, мажуть люди, які жо-
дного разу в своєму житті
не торкалися рукою до си-
рої нафти, не бачили бу-
рильного устаткування і
навіть не плавають по на-
дощкам з плавають по-
нашамися з часом тасом.
Незажаючи на це, вони
страйди живуть від дощови,
які дає торкати енергоно-
сія, і як правило, їхній
«сміл» росте за межами
України. Конкурують між
собою ці компанії, концерни
за право бути ближчим до
нафти, до одностайно, одо-
волено Ремом Вастрієм.
Ситуація в українському
нафтогазодобувному ком-
плексі їх обходить бачити
менше. Тому що
обсяги видобу-
вання енергоси-
ла в Україні
значно менші від
обсягів спожива-
ння. Але не
такі вони як і
ми, щоб не бра-
ти їх до уваги.

3 експортери... в імпортери

Є в нашої державі й інша
група громадян, які сміливо
можуть заявити про свою
причетність до вітчизняного
енергетичного «пирого». Це
працівники «Охтирського
нафтохімічного заводу»,
акціонери товари-
ства, НДІ, нафтоперероб-
них заводів, інших подібних
структур і, нарешті, мешканці
регіонів, де й видобувають
нафту і газ. Наприклад, пен-
сіонери і вчителі Охтирки
Сумської області тільки завдя-
чи зареєстрованому в місті
підприємству «Охтирський
нафтохімічний завод» мають
можливість вчасно отримувати пенсії і
зарплати — на відміну від
наших мешканців району,
де нафтовиків насправді
працюють. З цієї причини
зацікавленість у розвитку
вітчизняної нафтогазодобу-
вальної галузі в регіонах відчу-
вається багатьох гостріше, ніж
у Києві.

Чим можна пояснити, що
Україна, маючи величезний
інтелектуальний потенціал,
який кількісно не поступає
кваліфікованим працівникам,
скорочує видобування енерго-
носія на своїй території?
Адже є всі можливості для
обслуговування, особливо газу.
Перш ніж відповісти на це
запитання, спробуємо проан-
алізувати ситуацію, яка
складалася в галузі. Головні
дві проблеми і заважають пи-
тання реформування і транс-
формації — створення кон-
курентоспроможних само-
стійних структур, які могли
б видобувати, переробляти,
продавати енергоси-
ла, а прибуток вкладати в розвиток
галузі.

Свій тенденційний розвиток
галузь промисловості показу-
ють, що настання сотня літ
буде за газом. Про значні
темпи зростання видобутку
цілого палива свідчать
такі дані: у 1981 році світові
витрати видобутку становили 1,45
трильйона кубометрів газу, то
в 1992 році він досяг 2
трильйонів кубометрів.
У 50-ті роки з ініціативи
Газпрому СРСР українські

електростанції, підприємства
металургії, машинобудуван-
ня і виробництва будівель-
них матеріалів почали пере-
ходити на газ. Виснаслід цієї
акції споживання газу збіль-
шилося в чотири рази, і Укра-
їна стала високочайшою за
споживанням газу державою.
Не хоча ці паливовитрати
на промислових записів у
великих родовищах, вважаю-
чи розробку невеличких родо-
вищ нерентабельною, украї-
на потрапила у повну залеж-
ність від російських поста-
вок.

Нині за обсягом спожива-
ння природного газу Україна
посідає третє місце після
США і поступається лише США
і Росії та значно випереджає
такі високорозвинені
держави, як Великобританія,
Франція, ФРН, Японія. За
споживанням газу на одну
людину в Україні — друге
місце в світі, а за кількістю
імпорту газу — перше (на
1986 рік, дні з США, Ве-
ликобританії і Франції, раз-
ом узятих).

У 50-ті роки Україна була
чи не найбільшим експорте-
ром газу. З українських родо-
вищ, здебільшого з уні-
кального Шебелінського,
благотічне паливо надходило
до Росії, Білорусі та країн
Прибалтики. Легкодоступні
промислові запаси газу ви-
казали, і, за іронією долі, через
40 років Україна з найбіль-
шого експортера цього пали-
ва перетворилася на найбіль-
шого з світу імпортера.

Через відсутність продума-
ної державної політики, пере-
націєність промисловості
низькорентабельним газо-
витратним технологіям, жо-
рстку «прив'язку» газо-
постачання України до ро-
сійського супермонополіста
— РАО «Газпром» — украї-
нська газова промисловість
делай занепадає.

Лише на шостому році...

Час втрачено!

За всієї хаотичності й на-
зальності проблем, лише в
грудні 1996 року (на шостому
році існування україн-
ської держави) було прийня-
то постанову Кабінету міні-
стрів України про «Основні
напрями реформування наф-
тогазового комплексу Украї-
ни». Хоча з огляду на не-
фективний державний кон-
троль за діяльністю галузевих
структур, розвиненість техно-
логічних ланцюгів, ресурсно-

годується нас. Ні, не вас!

то та фінансовою потоків,
виступати у діючих структур
значних статутних фондів,
низьку конкурентоспромо-
жність вітчизняної галузі мали
впливати зміни мали
впливати зяйоміше чоти-
ри роки тому.

На жаль, час втрачено. Ба-
гато сил і енергії було присвя-
чено акціонуванню — про-
цес проведення акто, зокре-
ма, в АТ «Укрнафта», викли-
кає багато запитань і в зако-
нодавців, і в правохоронних
органів. Ніхто не може за-
перечити, що ідея створення
вертикально-інтегрованих
компаній, про яку багато го-
ворилися раніше і яку ніхто
не виключив з Основних на-
прямів, вже давно переріла.

Одну з таких компаній
плановано створити на базі
АТ «Укрнафта». Для збере-
ження та наступного підви-
щення конкурентоспромо-
жності запланованої структури
оптимальним варіантом було
б збереження в одній компа-
нії всіх дочірніх підприємств
«Укрнафти». Найбільш рен-
табельним, як-от «Охтир-
нафтогаз», доцільно надати
статус дочірньої особи
прямом самостійно розпо-
ряджатися прибутком.

Таке рішення допомогло б
зберегти наявний технологі-
чний цикл та втрачувало б ін-
терес регіону, який на сьогодні,
крім екологічних
проблем, пов'язаних з випро-
бою нафти, майже
виснажений від нафтовою не-
отримув. Швидше розв'язання
цього питання унеможли-
вило б ті сепаратистські тен-
денції у нафтовій галузі, які
нині об'єктивно загострю-
ються і можуть призвести до
 появи в українській нафтовій
галузі нових, цілком ймовір-
но — закордонних, господа-
рів.

Для збереження цілісності
українського нафтового ком-
плексу — науково-дослідних
та проєктних інститутів, ви-
датих та геологічних під-
приємств, геологорозвідки із

пошляхом залученням
структур, які спеціалізують-
ся на реалізації нафтопродуктів,
слід якнайшвидше пройтись
цього шляху. З другого боку,
це принешило б пропуски не-
визначеності, неспроможності та
непрозорості, який досі
спостерігається в ході акціо-
нування АТ «Укрнафта».

Платимо за чуже, а своїм завжаємо

Подібний стан і в газодо-
бувній промисловості Украї-
ни. Ситуацію, коли підпри-
ємство через штучно створе-
ний механізм не може реалізу-
вати свій власний газ, нор-
мально як ніхто не називає.
Адже в бюджет знаходяться
кошти для допомоги деяким
українським підприємствам
експортуватися за РАО «Газ-
пром», а тим часом вітчиз-
няні видобувники газу не
мають можливості нарощу-
вати його обсяги.

Досягнення рівноправних
партнерських стосунків з Росі-
єю можливе лише за разро-
нок розвитку в Україні пере-
дачі технологій, принципо-
вої позиції у переговорах,
як має ґрунтуватися на ар-
гументах і розрахунках, а не
на бажаннях і емоціях. У
зоні розвитку вітчизняної
технології зрідження газу і
створення спеціального флоту
стає реальною можливістю
імпорту цього палива з
Трифімича, і в Африки,
зменшення залежності від
Російської Федерації. Цю
ідею вже тривалий час про-
дують член-чорні в Україні.
Трифімича, і в Африки,
зменшення залежності від
Російської Федерації. Цю
ідею вже тривалий час про-
дують член-чорні в Україні.

Кілька років тому особли-
вою проблемою для україн-
ської держави стало постачан-
ня нафти з Росії. Починаючи
з монополізму, знайшовши
альтернативні джерела, ми
розв'язали б багатовіковий
проблемний і політичний.
Чому ж це відбувається ве-
ликого бажання знайти
шос подібне в газопоста-
чаннях?

Для нарощування видобу-
вання газу, яке, хоч як дивно,
дещо збільшилося в дея-
ких регіонах, зокрема на
Полтавщині, потрібні гроші
на розробку родовищ. Для
сприятливих умов залученням
підприємницьким структу-
рам. Зокрема, до експлуата-
ції родовищ і середніх родови-
щ, що протягом трива-
лого часу заморожені, та до
розвитку наших вітчиз-
няних технологій.

Щин на енергоси-
ла, і на експлуатації і ставки
випракувань за користування
надрами повинні стимулю-
вати розробку власних родо-
вищ, а не збільшення імпор-
ту.

Що ж до залучення ізо-
зємних інвестицій, то в цю
питання потрібна обереж-
ність і в кожному окремо
випадку, який визначається
виходячи із конкретних об-
ставин. Головними тут ма-
ють бути економічний до-
ступність та суперечливі інтереси
споживачів та комерсантів.

Досі у цьому невизначено, але
цілком реальному протистоян-
ні гору беруть комерційні
структури. І вже у 1992 році
було спожито 26,6 мільярда
кубометрів газу, а в 1996-му
— вже 31.

Пробурили двадцять!

На Київському газодобувному промислі — підприємстві
жоні з Харківської області — з'явився сквадинний двадцять
свердловину. Це означає, що на головному «комерсанті» Харків-
а ТРП-5 довгоштовп може надходити один мільйон кубометрів газу на
годину. Самих же потужностей нової свердловини заплановано 3800
м³/год.

Бригада Олександра Соїна з Херсонського управління бурових
робіт підприємства «Укробургаз» пробурила її лише за п'ять міся-
ців при порів'язі.
Згідно з програмою «Газ», прийнятою з ініціативи Харківської об-
ласної держадміністрації, ведеться також активне освоєння Без-
заляського, Островського родовищ, бліж як десяти інших.
Програма розрахована до 2000 року. Її здійснення дасть змогу вва-
дити «Блажені» паливо й в інші області України.

мільйонів кубів газу

Нині нараховується близько
9 мільйонів побутових спожива-
чів газу. В основному розраху-
нок за нього покладено: вид
споживання (плита, колонка,
котел тощо), а також розмір
житлової площі та кількість
мешканців. Проте ці розра-
хунки об'єктивно не відпо-
відно, нараховано до сотні суми,
які значно перевищують
справжню вартість використан-
ного палива. Але як довести
це? Єдиний спосіб — встанов-
лення у помешканнях газових
лічильників. Жас доведено на
практиці: після їх встановлен-
ня знижка в платі за газ (з у-
рахуванням його економічного
використання) ситуація принай-
мні 40-50 відсотків зменши-
лась, що визначається діючими
умовними нормативами. То,
здавалось би, в чому пробле-
ма? Беріть масово запровад-
жуй опі лічильників, але са-
мості, як мовиться, सबар зарп-
то.

Комісія з питань паливно-
енергетичного комплексу,
транспорті і зв'язі, вивчивши
проблему, встановила, що
ніхто, крім масово опущува-
них громадян-споживачів,
успієш і не прагне запровад-
жувати газові лічильники в
послужках і підприємствах, що
впровадження лічильників га-
зу мали одержати за рахунок
підвищення ціни на газ, що ви-
користовується промисловими
підприємствами. Це міг би оди-
но відсоток від діючого тари-
фу. Ориєнтовно треба було
14,3 мільйонів гривень. А
спросталися нахвирилі лише
1,5 мільйонів. Цю мізерію на-
врядли для виробництва влас-
них лічильників на київський
завод «Генератор» та харків-
ський «Електронобуттехніка».
Але це все одно, що спратимо
заводів до виходу...

Тож і обладнати лічильни-
ками раніше газифіковане
житло не вдалося. Встановле-
но лише 885 тисяч лічильників
(примітки споживачів і
поставлених за власні кошти)
при потребі до 9 мільйонів —
тобто, всього 11 відсотків.

Крім того, комісія з енерго-
носія, транспорту і зв'язі (і
перш за все!) у нестачі власних
лічильників, зокрема — влас-
ного виробництва, їх, крім
двох названих, виробляють в
Івано-Франківській, Рівнен-
ській, інших містах України.
Можливості наших виробни-
ків — до двох мільйонів апар-
атів на рік. Цього досить,
щоб повністю задовольнити потреби
споживачів.

А в тому справу, що не
виплило легким структурам (як
комерційним, так і держав-
ним), не вдалося встановити
паливно-енергетичного ком-
плексу. Бо чим більше газу
споживається, тим більше їхні
прибутки. А встановлення лі-
чильників і лічильників, при-
чому значна витратна газу.
Значить, зменшати і прибу-
ток тих комерційних структур,
які казково багатіють на поста-
тках газу. Ось тут і вступа-
ють у суперечливі інтереси
споживачів та комерсантів.
Досі у цьому невизначено, але
цілком реальному протистоян-
ні гору беруть комерційні
структури. І вже у 1992 році
було спожито 26,6 мільярда
кубометрів газу, а в 1996-му
— вже 31.

Більше того, штучно стриму-
ють розвиток власного ви-
робництва газових лічильни-
ків, пенні державні структури
заплановано і навіпередики
додати дозвіл на введення в
Україну імпортованих обладнань
з Німеччини, Франції, Німеччини,
Польщі, Словаччини та де-
яких інших країн. На засіданні
комісії наводився факт: ніс-

арифметика

прем'єр-міністр Віктор Пинзюк санкціонував заведення в Україну трьох мільйонів (3) лінійних і двох імпортних виробництв. Осб'єкту йдуть гроші з іноземних позичок, котрі зашмором затягують на ціні держави і народу.

Нарешті, словацькі й німецькі зовнішні підприємства, бо розриваючи на газ зовсім інших концій. Тоді як лінійники йно-франківської виробництва доводять адоптовані до наших умов і відносно рекомендували себе в роботі. Іх охоче закуповують Росія, Казахстан, інші країни СНД.

А от свої чиновники губу коніати. Он представник «Кібігвазу» на засіданні зневажливо назвав йно-франківськими лінійниками «металопродуктом». Звідси, таке ставлення. Сектор представств у Києві й багатьох інших містах затворених імпортерів лінійників, то вже справді заваля металопродукту. Але ж за нього сплачено валюту і хтось отримав добрий «коштів» за замовлення іноземного обладнання. І все це робиться під гучні розмови про захист власного виробництва і виробника. Яка їм ціна — міркуйте самі.

Утім, основна проблема нині не придбання газового лінійника, а саме встановлення. Вартість його залежить від форм використання: коливається від 50 до 130 гривень. А ось установка — не менше 350 гривень (називали цифри 500 і більше). Та й то це треба висилати чергу вправдов пірвоку Чому? Знову на перший план виступає особистий інтерес. Ті, що зайняті монтажем лінійників у квартирах і приватних будинках, визнають: зарплата у них напружу по'єдана з обсягом спожитого газу. Тож зменшити його витрати — зменшити їхні заробітки. Іні яка виколить «мухикари арифметики» хитрує, зводять, а тим часом спонукать долей до дачі хабара. На що «нагорі» просто заплющують очі.

Комісія дивилась певних висновків, зокрема — німагати від уряду припинення закупівлі лінійників газу імпортерів виробництва, стимулювати виробництво і адоптовання власних.

Слід також звільнити від стягнення податку на додану вартість виробництво вітчизняних лінійників. Або вестися аналогією оподаткування імпортерів апаратів. Треба ж реально захищати власного виробника і власний ринок!

Нарешті, вирішено винести кодекс цих питань на одразу з найближчих днів уряду. Від якого зажадати дієвих заходів. У депутатів, як видно, є усвідомлення серйозності проблеми і бачення її вирішення. А чи будуть адміністративні дії уряду побачено.

Ivan ДМИТРИЧЕНКО.

Вибірчий марафон стартував. Що далі?

ХОЧА до найближчих виборів (а це вибори народних депутатів України та органів місцевого самоврядування) ще рік, а до президентських — аж два, хто вважає себе політичними кандидатом, вже приєднався до цієї гонимості. Отож, марафон стартував. Утім, але цілком, як розглядають політику. Вертикаль перебудови в центрі цієї публіки Сергія Кучми. ПІДПИС — депутат Верховної Ради, народний депутат Сергія ОЛІАРХ — президент фонду «Українська перспектива», Юрій КОБЕЛІВ — народний депутат України, кандидат технічних наук, Микола ГОМІШКО — депутат Київської обласної ради, кандидат юридичних наук, кандидат історичних наук.

Це дослідження присвячене насамперед питанням трансформації держави, а саме: як вплив виборів на конституційні влади борються за владу в Україні, а саме: як вплив виборів на конституційні способи управління державними справами.

1. Конституційні шляхи боротьби за владу

Становище Леоніда Кучми, одного із претендентів на президентський термін 1999 — 2004 років, характеризується низькою і позитивними, і негативними тенденціями. До позитивних слід віднести насамперед визначеність ймовірних конкурентів на майбутній вибор. Єдиним позитивним показником можна вважати те, що майбутні конкуренти, а реальними конкурентами Леоніда Кучми, є Павло Лазаренко, Євген Марух та Олександр Мороз. Визначеність конкурентів дає змогу оточенню Л. Кучми за період до виборів, використовуючи власні можливості, максимально їх нейтралізувати.

Позитивним можна вважати й усунення з посади глави президентської адміністрації Дмитра Володимиренка. Л. Кучма має запланувати значного частину свого негативного іміджу. Під тиском громадськості Президент був змушений звільнити з посади відомого політика. Але звільнення його не дає пошуку порушення та зловживання службовими повноваженнями, а в зв'язку з переходом на іншу роботу. Тим самим Л. Кучма залишив для себе можливість використовувати енергію і здібності колишнього політика в штабі майбутньої кампанії, не афішуючи його участі.

Завершується процес оформлення президентських партій і блоків. Пройшли чимомінь адміністрації Президента, уряд і інші органи державної влади масово вступають до лав Народно-демократичної партії (НДП), яка є своєю опцією на Л. Кучму вже отримала в народі назву «Наш Дах — Президент». Під шквильні конкурентно утворення Народного Руху та Демократичної партії. Під головуванням віцепрем'єра М. Зубця утворено Аграрну партію України. Реалізація ж життя і політичної боротьби «Нова Україна» та УСПП. Активізувала свою політичну діяльність Асоціація міст України.

Значний добуток з огляду на майбутні вибори можна вважати утворення при Президенті Політично-консультативної ради 12 політичних партій.

Водночас існують обставини, які ставлять під сумнів шанси Л. Кучми на виборах 1999 року.

Парламентські вибори 1998 року

Вибори до українського парламенту, які, швидше за все, відбуватимуться за змішаною виборчою системою, стануть визначальним чинником впливу на долю виборів президентських. Від кількості прихильників у парламенті значного мірою залежатиме успіх на президентських виборах того ж року кандидата.

Новий парламент істотно відрізнятиметься від нинішнього.

По-перше, він буде повністю сформований. Вибори, вочереді відбудуться у чотирьох округах, оскільки норма участі в виборів 50% виборців буде ліквідовано. У новому парламенті не буде депутатів-сумісників, які працюють на посадах Президента і нині становлять головну опору Л. Кучми у Верховній Раді. Саме на сумісників поширюється для критичного вислову Л. Кучми: «Точка зрення опреледелється местом сидения».

По-друге, пропрезидентський фронт Народного Руху і народних демократів можуть вважати нечисленими або взагалі не подолати 5-відсоткової бар'єр. Рух проловуює втрачати контроль над ситуацією на місцях, а в Східній Україні досі не має реальних структур. Що ж до НДП, то слід пам'ятати: вона утворилася із ТКУ та інших партій, які після переминув вибори, а й не спроможні провести в парламент своїх лідерів. НДП лишиться сполученням на підтримку власних структур і підкапів засобів масової інформації. Крім того, досвід НДП (російської партії алан), яка після на вибори переминув вибори, втратив 10% голосів виборців, змушує народних демократів чекати майбутніх виборів без особливого оптимізму.

По-третє, новий виборчий закон зменшить можливості фальсифікації та впливу місцевих органів виконавчої влади на результати виборів. Голосування відбуватиметься за єдиним загальнонаціональним списком, партії братимуть безпосередню участь у формуванні виборчих комісій, буде ліквідовано дотроще голосування толо. Мажоритарні округи збільшать авчів, що зробить значно витратившим просту купівлю голосів виборців і підвищить шанси кандидатів від політичних партій, які мають великі структури в окрузі.

Слід врахувати, що після перемоги на майбутній виборчій кампанії стане критика Л. Кучми. Ця тема стає делалю популярною, оскільки знаходить відгук у значній частині населення. За даними соціологічного дослідження служби «Соисгешад» у січні 1998 року, лише 18% громадян України шлювиють до Кучми. Кучма, хоча і вважається солідним, але довіряють йому більше — 36%. За таких умов навіть пропрезидентські партії будуть змушені відмовитися від діяльності глави держави і обережно його критикувати задля здобутку голосів виборців. Вчелася Чорновиц, очолюючи заворушення, ст. та «політиків» жайхис новий термін на кшталт «конструктивної опозиції» чи «виборчої підтримки». Проте за бра-жких обставин нерідко можна сказати дошкучно владити по Л. Кучми та його рейтингу.

Першою дією новообраного парламенту буде створення більшості для обрання Голови Верховної Ради. Можна не сумніватися, що Голова не буде прохизанським Л. Кучми, а умовами створення більшості стане азначення єдиного толоного кандидата в президенти, єдиного претендента на посаду прем'єр-міністра і узагальнення складу майбутнього уряду.

Безсумнівно, за умов проведення виборів за новим ан-

муть новостворювана профспілкова партія та й депутати у Верховній Раді.

Основним спільним завданням усіх претендентів на посаду Президента буде розробка Л. Кучми ще до початку президентських виборів. Алже Л. Кучма — найсильніший кандидат, який, швидше за все, розпорядиться вертикаль виконавчої влади, контролюючи засоби масової інформації, можливість використання бюджетних коштів для проведення передвиборчих акцій толо.

Найдовшим за часів незалежності способом зменшення довіри до Президента є процедура імпичменту. Для початку процедури — висунення звинувачення і створення спеціальної слідчої комісії — потрібна лише проста більшість в складі Верховної Ради. Імпичмент може бути оголошений не лише для припинення повноважень члена Верховної Ради, а й в разі чертї голосів за таке рішення не владсть зібрати, а з дня того, щоб кати можливість з трібуни Верховної Ради та в залі впровадити толо до виборів розкриати зловживання владною Президентом та його оточенням.

Післята для порушення питання про імпичмент достатньо: систематичне порушення Конституції, політика щодо членів уряду, ухвалення вироку, за встопаля, одностороннє незаконне розроблення України на користь Росії, відомо травста афера, що дошкучно аварила по значній частині населення України.

Ще однією проблемою Л. Кучми стануть опоненти, які відкритимуть у нього як «ліво», так і праві доводи. Сьогодні в Україні є прихильники Л. Кучми переважають національно орієнтовані жителі Галичини. Наваявсь Е. Марух, яка, якій має шанси спертися на правохристиянський електорат, серед конкурентів може поставити під сумнів вихід Л. Кучми до другого тура виборів.

Перемога Бориса Єльцина на президентських виборах 1996 року не в останню чергу була зумовлена величезною кількістю телепередач, що в другому турі — лідера комуністів. Значна частина виборців, не довіряючи Б. Єльцину, вважала з перемоги Т. Зюганова як більше до: повернення комуністичного минулого — з його торами та чергами за хлібом. Контрольоване елітніське командою російське телебачення перед виборами транслювало фільми про безчинства КДБ та інші страсті комуністичного минулого. Перемога Єльцина була зумовлена ще й іншою причиною: телебачення перед вибором меншого із двох слот.

У Л. Кучми не буде можливості використати цей потужний аргумент, але жоден з його конкурентів не є дієвий ортодокс. Наявсь соціаліст Олександр Мороз, що «станім часом здебільше, що не от на час виборів матиме вилд соціал-демократ».

Врешті-решт, залишатиметься майже вартим, що всі опоненти до Президента силні виставлять єдиного кандидата. За таких умов вибори відбуватимуться в один тур і не на користь Л. Кучми.

Висновки

Конституційний перебіг подій який й не веде до гарантованого поразки Л. Кучми на наступних президентських виборах, то істотно зменшує його шанси на перемогу. Єдиним козирем Президента може стати реальне поліпшення життя громадян. Для цього потрібно, щоб чиновники перестали красти, щоб зарплата виплачувалася, щоб із корупційних рокишків, щоб виробництво розвивалося... Тобто виконати передбачену в 1994 році для демократії програму. Але це вимагає президентського оточення виконати такі завдання виключає серйозні сумнів.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ДІТИ СЛАВУТИЧА

Ішов зі своїм супутником-фотоапаратом містом енергетиків Славутичем. Гарні будинки, добрі посмішки. І — діти. Завалюєся нби́то я у великому дитячому садку. Діти, діти і діти. Скільки їх тут — усміхнених, веселих! Вони скрізь. У музичній студії, на спортивних наба́дничках, у Паладі дитячої творчості, у бібліотеках. У трьох середніх школах навчаються майже чотири тисячі учнів.

На базі міжшкільного навчально-виробничого комбінату діти опановують професії водія, оператора електронно-обчислювальної машини, вівчателі, швачки, секретаря-друкарки. А старшокласники аналізують основи бізнесової діяльності.

А у так званій школі майбутнього за американською програмою асі предмети викладають англійською.

Місто зростає, молодшає. Кожного дня тут народжується маленький мешканець.

У країні немає іншого такого міста, де була б народжуваність вища, ніж у Славутичі. Поети, письменники, композитори, художники постійно приїжджають до цього особливого міста. Вони присвячують йому свої найкращі твори. Для кожного з них місто Білого Янгола — символ світлого дня.

Славутич

Валерій ПНЮТИН. Фото автора.

Хроніка. Факти. Події

Брюссель

Штабісти також навчаються

НАТО запланувало з 20 по 26 лютого військовий ірні на тему «управління кризами». Таю командно-штабні навчання проводяться регулярно для перевірки дієвості внутрішніх процедур альянсу та взаємодії між військовими і цивільними властями. Однак уперше, як повідомляється в поширеному тут комюніке, у навчаннях візьмуть участь партнери з країн Центральної та Східної Європи.

Нью-Йорк

КНДР — не місце для ядерних відходів

Південнокорейські законодавці зажадали від Таївану негайно припинити поставки до КНДР ядерних відходів. Виступаючи на прес-конференції у штаб-квартирі ООН, група депутатів Національних зборів Республіки Корея заявила, що країна зустріється в ООН із проханням утриматися, якщо щог вимогу не буде виконано.

Нікозія

«Зелена вулиця» для С-300

Парламент Кіпру остаточно схвалив бюджет на потреби оборони в поточному фінансовому році на суму понад 400 мільйонів. Тим самим, як відзначає Кіпрське інформаційне агентство, до «зеленої вулиці» закупівлі російських комплексів С-300.

Багата

Вчасно не приземився

Президент Колумбії Ернесто Сампєр мало не став жертвою терористичного акту, чиненого невідомими терористами. Злочинці підрвали потужну бомбу, намінену каретці, на злітано-посадковій смугі аеропорту колумбійського міста Барранкілья за хвилину до приземлення президентського літака.

Азмати

Співробітничатимемо у військовій галузі

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Казахстан В. Богатир зустрівся з міністром оборони Казахстану М. Айтінбаєвим. Міністр оборони докладно розповів про діяльність казахстанського військового відомства, ознайомив з актуальними проблемами і завданнями, що стоять перед військовими республіки. Під час бесіди було розглянуто перспективи розвитку співробітництва наших країн у галузях військово-технічній і військової освіти.

Душанбе

Звільнено заручників. Не всі

Звільнено ще п'ятьох заручників, захоплених бойовиками польового командира Бахрома Солирова. Серед них — два кореспонденти російської телерадіокомпанії НТВ і три представники місії ООН. У тюрму залишаються 1 заручник — працівник місії ООН, у тому числі з громадянщини України Валентин Куржас, і міністр безпеки Таджикистану Саїдар Зуріуров.

За повідомленнями кореспондентів «Гру» і заручників агентства.

Багата пригрозили Молдові «гарантіями безпеки»

ОБ'ЄКТОМ уваги з боку Брюсселя та Москви мусьлять тижня стіла Молдова. Спершу до Кишинєва займає генсек НАТО Хаскер Салава, а відразу після нього — секретар Ради безпеки РП Юрій БАТІРІН.

Коментар

Враження таке, що другий примчав «узяти проби ґрунту» після атаки першого і в подальшому провести там антивійськову «просвітницьку роботу». Це підтверджують і відоміші висловлювання високого московського функціонера, який заявив, що «гарантії нейтралітету державам, таким, як Молдова, мають надаватися не лише Північноатлантичним блоком». «Гарантії — річ універсальна, і якщо ми говоримо про європейську безпеку, то слід розглядати систему гарантії з боку всіх впливових учасників цього процесу», — понавч. він. Шоло російських гарантії, то їхня «універсаль-

ність» якнайліпше проявляється в українсько-російських відносинах (Росія є офіційним гарантом безпеки України після II ядерного зброєння. — Авт.). За човчаного згоди Кремля російський парламент фактично пред'явив Україні територіальні претензії. А щодо гарантії нейтралітету Молдові, то російська Держдума наотчуд чітко окреслила можливі перспективи, уключивши торік у дислокації постанову «Про деякі питання співробітництва Російської Федерації з Придністров'ям». Це офіційний Кишинів отослов «втручанням у внутрішні справи Республіки Молдова». Та сама Дума, до речі, досі не

ратифікувала мовшоворосійський договір про виведення російських військ із території Придністров'я. Мабуть, Кремль вважає, що саме ця «копиртативна гудка» таритуте Молдові безпеку.

Але якщо війська щось і гарантують, то лише збереження «молдовської Калінінграда», до того ж у тилу неслухняної України. Ціна впливу на йому невеличкому плацдармі зрозумілою зростає напруження між Москвою та Брюсселем. А напруження росте паралельно наблизженню лінійної осіси Рад НАТО, до буде навантажено напруження між Москвою та Брюсселем. Серед кандидатів — Румунія, і якщо вона справді приєднається до блоку, то його кордоні пролягають на відстані лише кілька сотень 150 км від Дністра, де розташовані російські війська. А тому закінчить збереження цього неопі-

ційного російського форпосту значно підвищиться. «Поки що ці війська тут неохочі, і ми орієнтуватимось на ситуацію», — заявив Ю. Батірін. Він заявив, що керівництво РП «синхронізуватиме виведення оперативної групи російських військ із Придністровського регіону Республіки Молдова з процесом урегулювання придністровського конфлікту». Але відомо, що Росія підтримує придністровських керівників, які налягують на підписання вигідного для них меморандуму про урегулювання відносин з Кишинєвом: вигідного, тому що він не виключає набутого Тирасполем незалежності в майбутньому. Кишинів, який не хоче вступити в це, ступає в глуху кулу. Є всі підстави для того, щоб війська залишити.

Августин МАРЧЕНКО

Ближче до літа — палкіші суперечки

До першого літня, коли Тонканд (Сингап) переїде від Британії під юрисдикцію Китаю, залишається не так багато часу. Однак це далеко не всі проблеми узгоджено.

Лондон нині протестує проти створення Пекіном паралельних органів влади в Тонканді — КНР сформувала тимчасову асамблею, котра має замінити виборчу законодавчу раду, що діє в Сингаї.

Крім того, не подобається Великобританії і різкий вплив британського населення в Тонканді: нині там проживає більше американців, хандаїа або індонезійців, аніж вихідців із туманної Альбіони. Це ситуація обговорювалася на недавній зустрічі в Сінгапурі, що в ній брала участь міністр закордонних справ Великобританії Малкольм Рікідін та його китаїтський колега Чен Цічєн.

На зйомку: ішла будинок на острові Чанкуоуанг Сингап (названий будинок в АП) британсько-китаїтський неспорозуміння завдяється не такими великими.

Про що говорять

Кінець дискримінації

Королева Великобританії Єлизавета II дала офіційний лист британському парламенту про зміну багатовікової системи успадкування престолу в Сполученому Королівстві.

Це питання було внесено на розгляд палати лордів. Законопроект передбачає надання жінкам рівних із чоловіками прав на британський трон. У разі, якщо ініціатива лорда Арчера набуде сили закону, то Акт про успадкування трону, що чинився в Україні з 1701 року, залишиться змін: спадкоємцем трону продовжуватимуть старшу дитину англійського монарха незалежно від статі. Сама Єлизавета II стала королевою того жому, що в неї не було старших братів.

Про що мовчать

За капітана забули?

Невідомо залишається доля капітана українського судна «Алмаз» Олексія Настєнка, якого російські спецслужби незаконно утримують у Краснодарі.

Нагадаємо, що на початку грудня минулого року судно заарештували російські прикордонники у грузинському порту Батумі. Згодом «Алмаз» із екіпажем звільнили, а Настєнка залишили. Українську владу це, схоже, алешало. Можна було відчувати, що це так звані «співне» під час візиту до Києва Президента Грузії Едуарда Шеварднадзе, вє...

Скандал

Життя Румуді подорожчало

Вже 2,5 міль. доларів стають відшкодувати людині, яка вб'є британського письменника індійського походження — автора «Сатанських віршів» Сатмана Рунді. Про це повідомляє французька газета «Джомурі ессамі» з посиланням на заяву адвоката Хасана Санаї — голови релігійного Фонду індійсько-ісламського культурного співробітництва частково фінансується державою. Раніше цей фонд призначив за голову Рунді, звуженого до страти індійським судом, ісламської революції Імамом Хомейні за «божочувство», нагороду в сумі 2 міль. доларів. Санаї зробив заяву напередодні восьмої річниці фетви (релігійного указу) Хомейні, відомого 14 лютого 1989 року. Імам Хомейні відмовився кинути Рунді як соборну ікону і вироку Мухаммеда. Відповідно до канонів ісламу, за такий злочин, вчинений мусульманином (Рунді є християнином в мусульманській сім'ї), належить смертна кара. Актюла Санаї, який «Джомурі ессамі» донав, що очолює фонд, виступив підтримувати убивби британського письменника не тільки загальному сулу, а й проценти на неї, що наведуться в дик, коли йому оголошено про визнання.

Депутат просить «змінити акценти»

(Початок на 1-й стор.)

На думку Василя Костицького, вїдє є. Рін, утім, що, переконали депутат, смертні статті чинного Кримінального кодексу суперечать українській Конституції. «Відповідно до статті 27 Конституції України ніхто не може бути свавільно позбавлений життя», — йдеться в його заяві для преси. — Порядком виконання смерного покарання на фетимі, що в Кримінально-процесуальному кодексові України, ні Виправно-трудоном кодексом. Відповідно до п. 22 ст. 92 Конституції України діяння, які є злочинами, та відповідальність за них визначається лише законом. П. 14 ст. 93 Конституції передбачає, що виключно законами України визначається також організація та діяльність органів і установ виконання покарань. Однак відповідних законів немає. Згідно з цим, виконання смерного покарання суверенитет Конституції України. — Жодна людина, — пояснює В. Костицький, — не має ні права виконати смертний вирок. Тобто де-юре ми маємо мораторій на свиртну ка-

ру. Аби цю ситуацію формалізувати, депутат звернувся із запитанням (які підтримав 244 його колеги) до Міністерства внутрішніх справ України (з відомого Верховного Суду відповідних законів) та до Верховного Суду (якого відсторонено внесенням смертних вироків до розгляду питання в Конституційному Суді) та до Конституційного Суду. Тим часом Конституційний Суд має ухвалити постанову щодо відповідності статті 24 Кримінального кодексу чинній Конституції.

Водночас, повідомляють народні депутати, нині розроблено два законопроекту щодо внесення змін до чинного законодавства з метою введення мораторію на виконання вироків: один із проєктів підготує Кабінетом міністрів, другий — депутатом Василем Костицьким. А в Міністерстві юстиції «гопуться новий Кримінальний кодекс, у якому словосполучення «смертна кара» буде взагалі відсутнім, і, нерешті, існує ще один шлях введення мораторію — президентський указ.

Осьж можна не сумніватися, що до січня 1998 року (термін закінчення «культурного» Раді Європи) Україна собі зможе зберегти. Рідко Європи виконає. Інший бік питання, підкреслювалося на прес-конференції, — готовність населення України сприйняти ці гуманітарні європейські нововведення. Адже жалюгідні, ні, не притримуються аж ні як не приймають формулювання «гуманістичної» громадської думки. Втім, зазначає В. Костицький, йдеться не щодо власне стасування смертної кари, а про заміну її на довічне ув'язнення, таке покарання, можливо, ще жорсткіше за розстріл. Але, зазначає депутат, у пресі нині мовок зустріти випуски, де йдеться, що і владі в Україні не в захваті від перспектив виконання вимог РП. Це не так, що й довелось недавню нараду з цього питання у Президєнта.

Василь Костицький попросив пресу змінити акценти.

Августин МАРЧИНОВСЬКИЙ

Хвороби легше запобігти

Нині, коли рівень здоров'я населення нашої держави знизився до критичного позначки, потрібні не тільки ефективні заходи, щоб змінити цей загрозливий стан, зупинити вимаршування населення, і передусім у прагнати йому.

Адже тільки психічно та фізично здоровим людям під силу **статистично матеріальні блага** від **всього суспільства, розбудови економіки, розвитку культури, інші сфери нашого буття. Хронічно хворі люди, люди з атрофованою працездатністю не в змозі справлятися з цим завданням, вона самі потребують матеріальної та соціальної підтримки. Рух за здоров'я** **всього населення України, як загальнонаціональна ідея, може і повинна об'єднати всі сили нашої суспільства — «працівні» і «ліжачі», незалежних і державників, усіх, хто справді, а не на словах** **добре про народ.**

Чи реально зійняти таку національну ідею, коли країна переживає страшну економічну кризу, а більшість людей масию домагається кінці з кінцями? Якщо намагатися в основному лікувати вже хворих, то, безсумнісно, ні. Лікування хворого коштує дуже дорого і державі, і самому хворому. Варто згадати лише щини на ліки, а про складні хірургічні операції годі й говорити.

Умови праці на більшості виробництв в Україні викликають неабияке занепокоєння. Крім інтенсивної дії хімічних виробничих чинників, так, шум і вібрація, надмірне фізичне навантаження, працівники постійно зазнають психосоціального стресу. Останнім часом значно погіршилося лікувально-профілактичне обслуговування працівників. Через брак коштів майже нікому зруйновано неможливо медично обслуговувати. Внаслідок цього щороку реєструють 12-15 тисяч професійних захворювань, майже 100

тисяч робітників дістають тяжкі травми. І це в той час, коли більшість людей не працює. Нестуєння здоров'я на працездатного населення призведе до подальшого зростання захворювань, смертності, паління життєздатності людей. Що робити?

Думки з приводу

Викли і становлення, що склалися, — в інвестиційних профілактичних заходах. Це викри потрібно для збереження здоров'я трудящого населення, та це й економічно вигідно. Жодна країна в світі не може собі дозволити витратити кошти на компенсації за заподіяну шкоду здоров'ю, нестучи профілактикою, втратити роботу своєї економіки.

Ситуація ускладнюється й тим, що немає свідомого ставлення до свого здоров'я у самих працюючих. Переважає більшість чоловіків палити, часто зловживати спиртними напоями, погано харчуються.

Паління тютюну є причиною приблизно 90 % всіх випадків раку легень, 75 % — хронічних бронхітів, емфізему легень, 25 % — ішемічної хвороби серця.

Крім того, професійні хвороби, такі, як хронічний алергічний бронхіт або пневмокніоз, які здебільшого трапляються у шахтарів, набагато швидше розвиваються і перебіг їх важкий у тих, хто палить.

Основною галуззю профілактичної медицини є гігієна. Ще Авіценна визначив її

як науку про запобігання всьому шкоди для людського тіла.

Щоб профілактика була ефективною, насамперед треба з'ясувати зв'язок між чинниками ризику і здоров'ям, виявити механізм шкідливої дії того чи іншого чинника, а потім віднайти спосіб та запобігти цьому: чи то розв'язати зв'язок між чинником ризику і людиною, чи то знизити його рівень до безпечного для здоров'я.

Це надзвичайно складна і масштабна робота. Вона потребує фундаментальних та прикладних досліджень. Принаймні, треба охочити найбільш поширені чинники хімічної, фізичної та біологічної природи. Завдання науково-технічному прогресу — створити постійно змінюється. Щороку на ринку з'являється майже 1000 нових хімічних речовин, їх дія на живі організми здебільшого не відома.

В Україні проблеми гігієни, хімічних речовин на людських організм досліджують чотири науково-дослідні інститути (одні — медичні інститути АМН України і три — гігієни праці та профзахорону системи МОЗ).

У зв'язку з обмеженнями фінансування МОЗ наведемо деякі дані з інституту на повний господарюючий. У країному разі не призведе до комерціалізації цих установ, в гігієну — вони взагалі припинять своє існування. Така доля чекає, зокрема, найстаріший у колишньому СРСР Харківський інститут

гігієни праці та профзахорону, створений ще в 1924 році.

У даний час, коли йдеться про те, щоб підняти визначне виробництво, ліквідацію «робочих» медичних закладів, чималих збитків і здоров'я людей, і економіці. Треба від декларування профілактики як основного напрямку в охороні здоров'я населення переходити до її постійного здійснення.

Юрій КУЗНЕЦОВ,
академік НАН
та АМН України.

Київ.

Спасібію, лікарю!

Наша дочка захворюла на сколоу. Кули ми тільки не звертали — і до лікарів і до екстра-медіцини, і в дитячий санаторій в Катеринівку — нічого не допомогло. І раптом завітався промисливий налі: нам порадили звернутися до вінницького лікаря Леоніда Найдора. Він розповів оригінальну методику лікування сколоу з допомогою прав лікувального фуксукатури. Його уважало й добре ставлення до дітей, високий професіоналізм робити люди. До закінчення лікування нашої дівчинки це так легко, але вже відно поліпшення її здоров'я. Ми дуже вдячні лікарю Найдору за його оптимізм і віру у зцілення пацієнтів. Адже його праця — це батькам, і хворим дітям. До наших сил подяки приєднується батька багатьох інших дітей, що лікуються в Леоніда Семеновича Найдора.

З повагою сім'я ЧЕРНОВИХ,
ТИМЧУКОВИХ, загальною 29 підписів.

Вінниця.

Діабетики-марафонці

Вже давно хворі на цукровий діабет. Раніше таким хворим приділяли певну увагу: видавали безплатно цукрознижувальні препарати, хворих прикривали до спеціалізованих медичних де можна було придбати дієтичні продукти харчування. Нині ситуація змінилася, і на жал, в гірший бік. Шо вже й казати про спеціальні магазини для діабетиків, коли в магазинах та аптеках немає цукрознижувальних препаратів! Така ситуація і в Кривому Розі. Можливо, в інших містах справа набагато гірше, але в нас хворі покинули надію, ніякої медичної допомоги не отримують. І я, поклавши

щини в кишеню записку з домашньою адресою та прізвищем (на випадок когось), бігаю по ринках міста в пошуках необхідних ліків та трав, за які слід викласти чималі гроші. Бігаю не тільки я один, тому цікавить нас, чи доводиться бити до таких необхідних нам усіх ліків?

Анатолій БАТІР.

Крипін Ріг
Дніпропетровської області.

Не втрапити почуття доброти

Я постійна читачка газети «Голос України». Багато цікавила друкується у ній. Як те вирішила розповісти про дуже гарну людину, щоб усі читачі знали, що живе така чуйна, приємна, добра людина — Тетяна Дмитрівна Кочеткова. Вона — голова Смілянського Товариства Червоного Хреста. Не знаю, як ми й жили б з моєю маленькою дочкою, коли б не вона. Я — інвалід другої групи, недавно поховала чоловіка, і долі звела мене з нею жіночкою. Хом би з яким проханням звернулася до неї людини, бо кожного уважно вислухав і завжди намагався всім допомогти. І вона, і її співробітники з Товариства Червоного Хреста — люди дуже чуйні, поспішають на допомогу до того, кому вона когось потрібна. Вдячні їй усі інваліди за те, що вони не втратили у наш тяжкий час почуття доброти і співчуття до людей нездолених, покинутих, немічних і хворих. Може, завдяки працівникам Товариства Червоного Хреста і живуть вони на білім світі. Тож спасібію їй за неслуху праю.

Тетяна КОЗЛОВСЬКА.
Коваліха
Смілянського району
Черкаської області.

Грошей нема на ліки і хліб

За довгі роки тяжкої праці на шахті «Перевальська» я мав право на сім'ю пенсії та це й дія чорно-мологою травму з вини шахти. За це воно повинна мені виплатувати матеріальну допомогу. Востаннє я одержав її в сім'ї минулого року. І ось. Сьогодні раз не звертаю на шахту, колосого результату. Крім цієї допомоги, у мене немає жодних коштів. Травму одержав не в п'ятій біді, а на виробничій, а мене покинуто напризволяще. Коли я був здоровий, працював, то був потрібний рідній шахті, а коли став інвалідом другої групи, за мене забули.

Бідуємо!

В сім'ї дуже складна ситуація: я інвалід і дружина перебуває в лікарні з інфарктом. Як нам прожити, як зжити? Я хіба, я вимілюю чогось неможливого? Я тільки прошу бідати мені те, що повинні дати. Усі мої документи на шахті «Перевальська», і я дуже прошу тих, хто може мені допомогти, допомогти, бо немає за що купити ні хліба, ні ліків, а яке рід не одержу обійної допомоги.

Степан ЧАЙКА, інвалід другої групи.
Волоцький Хмельницької області.

Незабаром весна, але ми їй не раді

З жасом очікую весну, найкращу пору, коли вже навколо цвіте. Дивується! Показує на неба — астерик. Це триває уже 28 років, але ще ніколи не було так тяжко, як останнім часом. Уже рік вона не отримує ніяких ліків, а її постійно потрібні порокони протести. І завжди одержувала вона їх безплатно. Але вийшло так, що тепер і за гроші їх в аптеках не купити. Немає. Одного разу в мамі стався напад, і ми викликали «швидку», яка, на диво, приїхала дуже швидко. Перше запитання було, чи є в нас ліки. У «швидкої» не виявилось жодних ліків, вони тільки з пороконим відомком. Шо ж це за «швидка» лікарська допомога, якщо їй не має порукуну. Ми вже продали з квартири все, що можна продати, щоб вжити. Холодильник, магнітофон, нову машину, дещо з меблів... А як далі бути? Мама вже жила випладала гроші на одяк на книжку на «чорний день». І ось коли такій дівчині насиділа, вона не може навіть скоротити своїми заспокоєнням. Такі справи. А незабаром приїде весна, та ми їй зовсім не раді...

С. СВИРІПЕШСЬКИЙ.

Чернівці.

Загальні збори акціонерів Всеукраїнського Акціонерного банку відбудуться 4 квітня 1997 року о 16 годині за адресою м.Київ, вул Гоголівська, 12 (Конгрес-хол готельного комплексу «Київська Русь»).

Початок реєстрації акціонерів з 15 години

Порядок денний:

1. Звіт Прездіяла «Підсумки діяльності Вабанку за 1996 рік і основні напрямки розвитку в 1997 році»;
2. Донесення акціонерів комісії про результати перевірки діяльності банку в 1996 році;
3. Затвердження річного бухгалтерського звіту і розподілу прибутку за 1996 рік;
4. Внесення акції до статуту банку;
5. Підпис.

Учаснику зборів необхідно мати при собі:

- сертифікат акції;
- паспорт або інші документи, яким засвідчує особу;
- дозвілення на право представляти інтереси акціонера чи групи акціонерів (у разі необхідності).

З усіх питань проведення загальних зборів акціонерів звертатися за адресою: м. Київ, вул Зоологічна, 5, телефон: 219-31-69, 216-01-57

VABANK
БАНК

Тепло «Світлого дому»

Милосердя

ЗАМІСЯЖЕ, без шатки, у блаженній обідній, хлоп'я роки неслимась дотихає, плачу мені за рука:

— Дідо, чи не знаєте, де тут «Світлий дім»?

— Знаю, на сусідній вулиці. Хоче, відведи?

— Еге, чи не турби відведете. Ні, краще покажіть, як йдуть. А я вже сам...

«Світлий дім» — це назва місцевого благодійного фонду соціальної підтримки нездоланих дітей, якому тепає ще й рік. А почалося все дев'ять років тому, коли педагог Дмитро Рєхнінський заснував у навіпівалі по вулиці Базарній, 2, притулок «Сім гномів» для неповнолітніх бродяжків. Привітав їх, існував він нещадно. Його обслуговували вихователі-волонтери, які нічого за свою роботу не одержували. Обсягом матеріальної й продуктової підтримки «Світлий дім» не мав, проте потерпав від північного зими СЕС, що кілька разів навіпівалі опечатували. А Рєхнінський так само регулярно зривав оті печатки, бо не міг спокійно прожити повз малюшні бродяжки — їх треба було десь нагодувати, алагувати на ніч.

Згодом керівництво приту-

ком перебрав на себе священик-послужитель отець Олександр (Чумаков). Саме завдяки його організаторському хисту й напольності було засновано згаданий фонд, до опікунського рини якого вийшли громадські й державні установи: культурний центр «Україна», фонд «Захист», міський центр соціальної допомоги тощо. А водночас підтримку місцевим не тільки знайомим нам навіпівалі, а й приміщення колишньої дошкільної установи, що на Базарній, 4 — в оренду на п'ять років.

Отож, «Сім гномів» вийшли, так би мовити, з підпілля. А отже, розширили можливість притулку. Віднадали тут уже можуть знати прихисток не п'ятеро-шестеро малюшків, що потрапили в екстремальну ситуацію, а кілька десятків. Тер-ритуку й надають не просто нічліг, харч та деякий одяг, тут діють сектори медичної й психологічної реабілітації, є змога надати юридичну допомогу.

На підмугу приходить лобоволучі-ентузіаст: студенти держуніверситету імені Мечникова та педагогічного університету, майже 3-ї міської дитячої поліцейської. Хоча й створення фонду й надолго дешо поліпшила матеріальне становище притулку, та все ж зовинти кінці з юними асирі важко.

Серед мешканців «Семі гномів» (я приходить вони сю-

ди тільки добровільно) є одесити, є вихідці з сільських районів області, а є навіть із зарубіжжя. Хтось утік з дому, хтось узагалі звик вести «мандричний» спосіб життя. Вік — від 6 до 16 років.

Отець Олександр та його помічники викликають поपालу долю своїх підопікунів, як правило, за кілька днів. А коли це не вдається або коли підпалок потребує спеціалізованої медичної допомоги — з навіпівалю його переселяють до центру стаціонарної підтримки на Базарній, 4.

Там діє принцип самообслуговування. Старші опікуються молодшими: готують їсти, алаштувають розваги, екскурсії, походи.

— Один тільки «Світлий дім» пробирав дитячі безпритуальності в Одесі не розвіжає, — каже начальник сектору кримінальної міліції у справах неповнолітніх УВС міста П. Коломийчук. Міліції Лариса Бу-

льська через міліцейський призначений-розподілчик торік в Одесі прийшло близько тисячі неповнолітніх. А туди потрапляють лише ті, хто аж нагло «намуляв» оті або відбісався на правопорушеннях. Решті нічого не залишається, як ухилитися до тактики от'єнрівського бонжа: скоїти злочин, щоб перемінуватися в теплий тюремний камері.

Георгій ВОРОТНОК.

Медичних вузів. Можливо, поменшає

За словами начальника Головного управління закладів освіти Міністерства охорони здоров'я у Києві В. Вороненка, торік обсяги підготовки наукових кадрів в галузі значно перевищили показники попереднього. Було захищено 108 докторських та 450 кандидатських дисертацій, до випусканти зараховано 374 чоловіки, до клінічної ординатури — 282, до магистратури — 200.

Але частково розв'язати власні фінансові проблеми, аніж медичні заклади III—IV рівня акредитації зараховували 43 відсотків студентів на умовних контрактів. За збереження комерційного прайому громадян України та іноземців, медичні вузи додатково отримуватимуть 11—12 млн. грн. в рік.

Цього року Міністерство має намір впровадити мережу освітніх закладів сільських закладів. 15 аузі елемента МОЗ повністю забезпечують потреби вузів у кадрах, тому є сенс подбати про скорочення медичних факультетів у непрофільних аузах інших адмінотів. Слід навести лад і в ліцензуванні приватних закладів медичної освіти.

Світлана СОКОЛОВА, прес-центр МОЗ.

Фотофакт

Піт Спайкерс — українським дітям

У спешколіт-інтернати № 101 для глухих дітей, що у Львові, відриті класи інформатики. Комп'ютерні програми використовуватимуться віднині на уроках мови, математики та географії. Обладнання, меблі, шість комп'ютерів на суму близько трьох тисяч доларів подарував школярам голландський мешканець Піт Спайкерс з міста Тілбурга.

Піт Спайкерс — член багатьох благодійних організацій, зокрема «Український фонд України», що обслуговує членів його родини та колег. «Капітан голландської індустрії», як його називають на батьківщині, пан Спайкерс наале допомогу тактовно Черкаській дитячій онкологічній лікарні, львівським обласній дитячій лікарні та середній школі № 46 і ще багатьом дитячим закладам.

На зйомку: Піт Спайкерс з ахолованим Львівського інтернату № 101.

Володимира ПЕСЛЯКА (ДНУ).

Місцевий масштаб

А «Тролісок» цвіте...

ЗА ПІВТОРА РОКИ існування «Світлого дому» матері й дитини «Пролісок», добродішного, є малюшонку Мисі Кієвської області коштом Мінчорнобиль, тут одорували п'ять тисяч доларів. Усі вони — з районів Волині, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Кваліфіковані медичні допомоги, особливий реґіон харчування (дистрофію тут подають навіть тисом) — ось що сприяє зарпному відновленню малюшків.

— У багатьох дітей спостерігається захворювання печінки, шлунково-кишкового тракту, — розповідає Петро Миталюхон. — Потрібно краще медичне обстеження, лікування. А тому на кошти Мінчорнобиль ми почали бун-

дівництво нового двоповерхового лікувального корпусу, в якому розташуваться лабораторії, фізіотерапевтичні кабінети.

А несподівано, за словами директора санаторію Петра Котельника, майже всіх дітей, які тут одорувалися, в санаторії одили, і вузів. Гуманітарна допомога, що надійшла спеціально для «Пролісок» з німеччини міста Гамбурга від благодійної організації «Нові мости» — допомога Чорнобиль, оскільки майже у сто тисяч марок. А сприяли цій благодійній акції працівники санаторію Микола Ілюк і його дочка Людмила, яка проходила стажування в Німеччині. Завдяки їм гуманітарну допомогу одержали й багаторічні сім'ї з нахолодних сіл — Грем'ючого, Карпильківки, Якішів, Літинного.

Владислав ВЕРБЕЖЕТА, Волинська область.

Мертві душі поховали. Про живих також подбають?

Як повідомили в Міністерстві соціального захисту, вчашню виплату пенсій та допомог в Україні забезпечують тільки в Закарпатській, Одеській областях, містах Києві та Севастополі. Забраваність підприємств Пенсійному фонду на 1 січня 1997 року становила 1 млрд. 603 млн. грн., але це не єдина причина затримок із виплатою.

Як зазначено на колегії Мінсоцзахисту, торік нещільно використані кошти ПФО тріплялися дошті часу. Під час перетворення контролюючої-управління викрито відверті фінансові зловживання, випадки приписання коштів, переплати та несплати пенсій. Торік в системі соціального захисту 47 посадовців опік пригнито до дисциплінарної відповідальності, 19 — звільнено з посади, 4 — засуджено до позбавлення волі. Оподаток цієї ганебної списку столична область, де порушено кримінальні справи проти п'яти посадовців осіб, — зокрема, за фактом складання фінансових документів на отримання односторонньої матеріальної допомоги та допомог на поховання.

Ганна ЛІХОВА.

Освіта

Зв'язки з громадськістю як запорука демократії

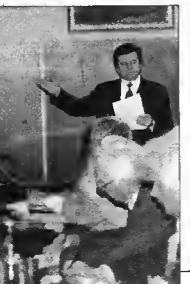
ВИНАЙСКИЙ пропозит та неутверджені аналіз, проведення респективних досліджень, формування громадської думки, а ще змозгоді з ораями управління, пресою тощо — все це складає коло завдань спеціалістів з «публіч релішн» («публіч з громадськістю»). Саме таких фахівців відтер логістуватимуть на новостворений кафедрі Київського державного Інституту культури.

Подібних кафедр вузи України ще не мали. Книжні стали піонерами цієї справи. Можливо, тому, що проблема налагодження ціткої системи зв'язків із громадськістю, а не спрняття, зокрема, формування іміджу публічних установ та й держави в цілому, стала для володарів столичних лапорець чим не найактуальнішою. До того ж, здійснення цілісного і законного лобіювання, до чого теж долучаться спеціалісти з публіч релішн, рішечий, молодий державі буде лише на користь. Завдання міжнародний досвід свідчить, що поява такої сфери

діяльності зумовила розвитком ринкових засад та демократизацією суспільства. Тож сучасним політикам, економістам та державним чиновникам без випускників Інституту культури вже не обійтися.

За словами завідувача нової кафедри професора Р. Яценевича Мойсєєва, цією спеціальністю вже оволодіває близько 70 студентів. Переважна більшість — заочники: працівники Фонду держмайна, МС, комерційних структур тощо. Перебачено й екстернатну форму навчання. Попри те, що викладачі та студенти кафедр поки що відчувають певний брак підручників та методичної літератури, оптимізм не в позичати. А керівництво Інституту майже члором докладає зусиль аніж випускників з новою спеціальністю вже за кілька років отримали дипломи міжнародного стандарту.

На фото Володимир СТРУМКОВСЬКОГО (ДІ-НАУ-Українофіль), ректор Інституту культури Михайло Цуканський (редактор закладу кафедр В. Яценевича Мойсєєва).

Базарний рівень на 17.02.97	Цін на основні продукти харчування на ринках України							
	Яблука	Свинина	Яйця (десяток)	Сметана	Сало	Олія	Картопля	
Полтава	3.50	4.50	2.00	4.00	2.50	1.30	0.50	
Одеса	3.80—4.50	4.50—5.50	1.80—2.20	3.00—4.00	1.50—2.50	1.50—1.80	0.40—0.90	
Львів	2.50—3.00	3.50—4.00	1.80—2.00	2.50—3.00	2.50—2.80	1.40	0.35—0.40	
Київ	5.00	6.00	2.20	3.50	2.00—2.50	1.80—2.00	0.50	

У номер

Кіле

Нариси до 2000 року

У стінах Київського інституту журналістики відбулася зустріч презентації наукового видання історико-теоретичної праці «Українська журналістика: витоки, сьогодення, завтра» — посібника для журналістів, політологів та студентів гуманітарних факультетів. Цю книгу замовляно як серію щорічних публікацій нарису, що їх буде завершено до 2000 року.

На урочистості був присутній народний депутат України Володимир Бризюк — президент об'єднання «Винищенняпопарту», закладів благодійної акції якого і побачили світ нове видання.

Суми

Усі надії на МІС

Створення машино-технологічної станції (МТС) розпочато в Охтирському районі Сумської області. Вона даватиме стимул підприємствам, фермерам, індивідуальним господарям під час обробки землі та збирання врожаю, ремонту техніки тощо.

Одеса

Контракти — через виставки

У комерційно-виставковому комплексі Одеського морвокзалу завершили роботу опрацю для міжнародних виставок — «Ваш дім» і «Південна Пальмира». Перша пропонує будівельно-обладнання матеріали а предметів інтер'єру для життя й офісу, друга — різноманітні автомобілі й автосервіс. У виставках взяли участь 117 фірм з 15 країн світу. З багатьма із них укладено угоди на довгострокове співробітництво в підприємствороскошному та інших регіонах України.

Львів

Контроль посилено

Чи будуть гроші?

Своїм новим розпорядженням Волинська обласна адміністрація вимагає від підприємств, установ та організацій області на місяць жити невідкладних заходів для надходження коштів до бюджетів, ліквідації заборгованості. З цієї метою на Волині створено 38 постійно діючих груп з числа працівників податкової, фінансової, контролю-ревізійної та правоохоронних органів. Політовиків організації вже виставлено 263 інспекції розпорядження на стягнення платежів з дебіторів на суму понад 1,6 мільйона гривень.

Здійняти акціонерне товариство «Білознаме»
Закрити сабс емісії на загальні збори, які відбулися 27 березня 1997 року в 10:00 за адресою:

Ресторація української кухні, вул. Т. Шевченка, 13.00 до 14.30.
Порядок денний:

1. Звернення стосовно БІС «Білознаме» у новій редакції.
  2. Про стан фінансово-господарської діяльності БІС за 1996 рік.
  3. Розпорядок та порядок формування індивідуальних БІС за 1997 рік.
  4. Інше.
- До реєстрації учасників зборів необхідно зареєструватися в реєстрі акціонерів і мати при собі документ, що засвідчує особу.

Докидає за телефоном 225-23-89.

Голубий екран

Кредо «арифметичної» телекомпанії:
«Усе, крім нудного!»

Рік Червоного Виска ознаменував собою пошук нової корисної на українському телебаченні. Докорінно змінилася мережа мовлення, поновилися й обличчя на голубому екрані. З перекладом на російську мову ступів «1+1» першій помітної осягності та підсилення. Утім, на самій телекомпанії так розгорка позначилася позитивно. Як заявив генеральний продюсер ступів Олександр Родніковський, «1+1» наразі змогла зайнятися безпосередньо телебаченням «бузнівництвом». Її кредо — випускати різноманітний тв-продукт, все, крім нудного. Кінцева мета — зробити телебачення міжнародного рівня. «Намалювати» обличчя українському голубому екрану, створити персоніфіковане тв, телебачення зрок.

Фундамент нового тв-оператора гігант вітчизняної телевізійної індустрії заклад ще торік. «Камінями» майбутнього багаторівневої в новому році власної властивості програмної інфраструктури з Миколою Вереснем, імперія

тв з Людмилою Клепаковою, молодіжний жетуржур «Бомба» під редакцією Івана Кравчишина, спортивний жетуржур Серія Полонської, «Промспорт», конкурс-концерт Олександра Ягольницького «Пісня року».

Одне найбільшох перемоготого «1+1» головний продюсер вважає появу у прямому ефірі телевізійної служби ювілей «ТСН». Команда Олександра Кавалерського, крім власної фірмової анімації «Післямова», подіяють гою 5-та 15-хвилинні випуски новин.

Новини від «ТСН» не «ворують» на пошуківку й палю обличчя державних осіб. Споживач одержує ширшу інформацію, виключає за важливості події передусім для громадян України і члени соціуму, а вже потім — для зарубіжних обличчів марфат. Так вітимо політичні, економічні та соціальні перспективи українського та міжнародного життя поки що не висвітлювала жодна теледержкомпанія країни.

Ольга ВІТЕР.

Виставки

Негукі орхідеї
та їхні подруги

Ми стомлюємося жити без весня. А ті, хто знає поділу на сезони,

морозної доби поспішає підготуватися із зими, обділений, неслухняний хатиним. Як такій, відкинувши дитинство алаштувати зимові виставки екзотичних рослин у Центральному ботанічному саду імені М. Грушка АН України.

Кілька днів тому тут відкрилася експозиція зимових, каліній та орхідей із садової колекції. Організатори назвали свою виставку «Зими токий стод». На вершак до ботаніки із лірично-музичною програмою приїшли учні гуманітарного ліцею, що

при університеті імені Т. Шевченка. У залах виставкового паніюльну цього дня можна було побачити чимало юних діваць, які за тендітністю та свіжістю нагадували замітки. Разом із експозиційними рослинами вони явилися світу досконалості, про яку мріяли, а потім виявляла лише молодість.

Несподіваних фарб квіткової феєрії подали самотвірні рослини митців. Ніжеса флора на картинах Л. Григорової та В. Кринецької, соковитий живопис Я. Клепакової, а також композиції скульптур В. Філатова чудово вписалися у концепцію виставки.

Ніла ІВАНЕНКО.

На знімку: орхідеї з колекції ЦБС імені М. Грушка.

Звідусиль

Баскетбол

Чемпіонат країни. Чоловіки. Суперліга. Вперше в історії цього змагання київський клуб «Дніпро-Баскет» переміг незмінного чемпіона України, ітишй колектив із Києва «Вулканізація-Хоруд». 109-103. У переможців блискуче зіграв Євген Мурзін — 49 очок!

Футбол

Кілька українських клубів провояють тренувальні ігри в Ізраїлі. Динамів Київська програтиме трих днів візити три послідки й матові потужний банану. Шерпу війи переграти клуб «Маккабі» (Герулія) — 2:0 (голи забиває Федорів і Хавіанчик), потім виграли в улюбленців московського мера Лужковца футбольці «Торпедо-Лужники» — 1:0 (Косовський). Український чемпіон грає у такому складі: Шовковський, Лужин, Бекхем, Голубов, Дмитрулін (Волосніков), 46, Михайленко (Гусей, 61), Вацук, Бельхевич (Самойлов, 61), Капитунов, Косовський, Шевченко (Антонік, 85).

Нарешті, «Динамо» за спаринг-партнера мало діопропетровський «Шахтар». Нічия — 1:1. 0:1 Натюрник, 17, 1:1 Самойлов, 39.

«Дніпро» Керісенов (Шовковський), 46, Головак, Хавіанчик (Безенар, 46), Федоров, Волосніков (Лужин, 46), Чеботар (Михайленко, 46), Сутін (Вацук, 46), Самойлов (Бельхевич, 46), Гусей (Капитунов, 46), Шапенко (Косовський, 46), Антонік (Шевченко, 46).

«Шахтар»: Близнюк, Поклонський, Гудзькоб (Сосенко, 36), Козар, Павлов, Козовський (Бекхем, 46), Хархольченко, Галін (В. Класовий, 46, Бекхем, 80), Мороз, Безпаліх (Г. Класовий, 80), Натюрник.

Кубок обирає Одесу

МІНУЛОЇ суботи в спорткомплексі Київського державного університету фізичного виховання і спорту відбувся фінальний матч за Кубок України в футзалі між «Локотитовом» (Одеса) і загальною «Дніпропетровською» («ДСБ»).

Фактичн загалом віддавали перевагу одеситам. А вже в їхньому складі виступає п'ятеро гравців збірної України, котра посила торік четверте місце на чемпіонаті світу в Іспанії. «Локотитов» в футзалі одразу притисли заборювачі до їхніх врат, і Косієнко на другій хвилині зі штрафного відправ рахунок. Та після кількох контрапакт Кашалішкіну в футзалі вдалося вивести «ДСБ» уперли. На перерву команди пішли з нічийного рахунку — 2:2. Еле оціни з бривт Москальові — Олександр — вправно «вкла» м'яча у ворота Золоті.

У другому матчі одесити, маючи «лову ляду», запропонували високій темп і почали диктувати суперникові темп умоки. Корієнко та Бекхей повели рахунок до 4:2. У заборювачів надія з'явилася після того, як Петрук реалізував пенальті. Та буквально за хвилину до фінального свистка, Москальов поставив переможну крапку — 5:3. І Косовський, який гравцем «Локотитовом» вчив президент Федерації футболу України Валерій Пустовийтенко, поїхав до Одеси.

Варто зазначити, що фінальний матч викликав величезний інтерес не тільки у фанів, а й в улюблеників кін, які прийшли на матч і вимагали притримати національну збірну. На жаль, не всі бажаючі потрапили до залу. Як зазначив після гри віце-президент Української асоціа-

ції з міні-футболу Валерій Кир'ян, провідники тако відважності і відважності матчі краще в Північній спорту. А вже інтерес до цього виду зростає.

Слушайть такої думки півтороголітній і вишуканий бронзовий призер чемпіонату світу з футболу, яке проходило в ітишній день на конференції-залі готелю «Турист». Привітали наших спортсменів, що прославили український футбол на чемпіонаті світу в Іспанії, приїшли містичі Кабінін, міністр-президент ФФУ Валерій Пустовийтенко, його заступники Віктор Банніков та Анатолій Бізюк, президент ПФЛ Григорій Суржик, заступник міністра держмотоспортів України Микола Костенко, численні спонсори збірної.

Гравцям, головному тренерові Геннадію Лисенку, менеджеру команди Сергієві Лисенку вручили цінні подарунки і привітали концерт, який разом із відомими майстрами сценічними Анатолієм Паламаренком та Олександром Маринишкіним дали артисти самодіяльного художнього колективу Дарницького району.

Вітання збірної України з футболу, Валерій Пустовийтенко і Григорій Суржик побажали, щоб самоту «бронзу» хлопці перепеливали на «золото».

«Потенціал у вас є, — зазначив Валерій Кир'ян. — До того ж, після успішних виступів у міжнародних змаганнях, ви зможете увести в ітишній Федерації футболу, Професіональний футбольна ліга. За це велика подяка Валерію Павловичу Пустовийтенку і Григорію Михайловичу Суржикові».

Валерій Пустовийтенко висловив надію, що гравці збірної України з великого футболу візьмуть приклад з футзалістів і проб'ють до фінального турніру чемпіонату світу 1998 року. А чом би й ні?

Олександр ВІЛИК.

Нові видання

Перша книга
про третью
президента

Ця книга дошодла насше уявлення про те, що можна, а чого не можна писати про президента, тим паче коли президент перебуває на першій стадії свого президентства, про нього будуть говорити на другий терм.

Власне, на Зхорі виді такого життя, набути, не став би сенсацион. В демократичному світі природно, коли журналісти, вилити і просто люди, які вважають, що їм є що сказати і мати не це кошти, часто звертають свої погляди на главу держави. Президент Френсіс Жак Ширак, можливо, й не знає, скільки книг про нього написано, але він не зміг не помітити й сам, а також їх більшість далеко не одні.

Книга журналіста Юрія Луканова «Третій президент» — така не одна, але й не зуха, не помітив її сам. Як спробував зробити об'єктивний аналіз не тільки президентства Леоніда Кучми, а також і його премієрства, не може думати, як успішно провласна».

У книзі багато цитат і висловлювань тих людей, які свого часу були і є або в найбільшому стосунку Леоніда Кучми, або мавали — в опозиції. Власне, це майже на всіх і книгою про одну людину, це розповідь про нас, своєчасна жінка і не така велика, ніж вдалою історією. До речі, Юрій Луканов жодного разу не носив записки цієї рукопис до адресата Президента. На його думку, такий міністр закордонних справ, який не читав текстів книг, так і з'ясує, чого прагне, одного разу після опублікування окремих розділів книги в газеті «Мас-Піт», не міг зацікавитися чимось, ніж представити Сергія Пилипенко Вереміа за ініціативи Президента і «запропонував» доповнити книгу історією, яка на його думку, інформативна. Але на побаченні не з'явився. Потім я дізнався, що люди з таким призначенням в офісній Президентів заздалегідь не читали.

Отже, тексту не було, але той, хто кон трокі знається на видивенні книг, звичайно, підкавляється: на що професіональна видання? Не дивуйтеся, але це зробив автор ітишній кошти зробив сам, дає позитив: «А це допомогили давні друзі, а на керівник видання ця ідія справилася. Справді, жодна з цих книг не себе видивенний бік, справи. Для тик, хто зацікавився і хоча придбати «Третью президента», можуть сказати, що це... на зразок, як це можна зробити. Магазини не посилають закуповувати книги, бо вважають, що вони мають мати прибуток тільки на фантастичні та дитячих. На розладунок, шпирдана, дотримуються ітишній думки, але ставлять умови: продавати книгу за ціною, вдвічі більшою, ніж виставляв автор, на що не погодився вже сам Луканов, очевидно, вважаючи, що на може обидати народ на «Третью президента». Але, маючи в своїй кишені цю книгу, можна бути впевненим, що це не буде знято. Отже, якщо ви випадково натрапили на цю книгу, раджу прочитати. Купити, що нині й читати сам Леонід Кучма. Але його думку ватор поки що не поєду.

Наталья ОШПЕРЧУК.

Оптова і мелкооптова
торгівля

НСР
для карбюраторних, дизельних
і турбодизельних мот.

Тел. 228-86-17, тел./факс 228-00-76.

МОТОРНОЕ
МАСЛО КИ
ТЕРМІН
HD 15W-40
Російсько
5-літрове оливи.
Стоимость
одной канистры
— 15 гривень.
Сертифіковані
ПРОАВТОСЕРВИС.

ЗАПЧАСТИНИ

РАФ

Двигуни і запчастини

"Москвич",

"Жигулі",

"Таврія"

т.(044) 554-71-44
559-96-04
554-71-47

Повідомлення про свідання установчих зборів акціонерів
ВАТ «Новоархів-Волоський ремонтно-механічний завод»
Згідно з рішенням правління (протокол № 1 від 13 січня 1997 року)
установчі збори ВАТ «Новоархів-Волоський ремонтно-механічний завод»
будуть проведені 20 лютого 1997 року о 8 годині за адресою:
Житомирська область, Новоархів-Волоський, площа Песті Таратива,
міський парк культури.

- Порядок денний:
1. Затвердження регламенту установчих зборів ВАТ.
  2. Зат. голови правління про роботу ВАТ за звітний період.
  3. Зат. голови ревізійної комісії про виконання роботи за звітний період.
  4. Затвердження звітів з балансу.
  5. Затвердження статуту ВАТ.
  6. Затвердження контракту між головою правління і членами ВАТ.
  7. Обрання членів і членів правління.
  8. Обрання виконавчого директора.
  9. Обрання ревізійної комісії.
  10. Викорядкування прибутку.
  11. Визначення умов оплати праці посадових осіб ВАТ.
  12. Затвердження внутрішніх документів ВАТ.
  13. Затвердження кошторису установчих зборів.

ЕУ
ПРЕДПРИЯТИЯМ ВСЕХ ФОРМ СОБСТВЕННОСТИ
Предлагаем принять участие в программе
"Информационная поддержка предприятий Украины"

- В рамках программы предоставляется помощь в:
- проведении международной сертификации продукции, оборудования, технологий;
  - создании Инвестиционного Паспорта и Плана Развития Эксперта предприятия;
  - поиске портфельного или стратегического инвестора;
  - поиске заказов на изготовление конкурентоспособной продукции;
  - анализе и экспертизе оценки Вашего рынка сбыта и цен;
  - информационном обеспечении предприятия по интересующим его вопросам;
  - изготовлении рекламной продукции предприятий (проспектов, буклетов и т.п.);
  - получении информации о прохождении грузов по ж/д.
- Предлагаем разместить информацию на предприятии в:
- альманахе "Гидры экономики Украины" (2 млн. на русском и английском);
  - еженедельнике "Эксперт Украины" (5 млн. на русском, английском, французском, испанском);
  - ежеквартальнике "ИнтерКОНТАКТ" (2 млн. на русском и английском).

Приглашаем к сотрудничеству региональных представителей.
Письмо-заявку с информацией о предприятии и его потребностях
просим направлять по адресу:
254071, Киев, ул. Варварий Вал, 2, редакцией еженедельника "Эксперт Украины"
Для ответа: тел/факс 044-417-3652, E-mail: root@bmg.kiev.ua

Планові акціонери!
Перші загальні збори акціонерів ВАТ
«Уманський м'ясокомбінат» відбудуться 27
березня 1997 року об 11 годині за адресою:

258900, Черкаська область, Умань,
забуд. Леваневська, 4, клуб м'ясокомбінату.

- Порядок денний:
1. Інформація голови правління «Про хід приватизації».
  2. Затвердження змін до статуту ВАТ «Уманський м'ясокомбінат» та інших документів.
  3. Формування органів управління та контролю.
  4. Затвердження роз'яснень нарахування фондів на 1997 рік.
  5. Різне.
- Учасники акціонерів прибути на збори або направити своїх представників, делегувати їм свої права та видати довірення.
Регістрація учасників зборів проводиться 27 березня 1997 року з 8.00 до 10.30.
Телефони для довідок: (047-44) 2-35-52, 2-35-45.
Правління товариства.

Уважаемые акционеры ОАО
«Запорожское предприятие
автоматизированной техники
и информатики»

- Правление общества уведомляет
вас о том, что 28 марта 1997 года
состоится общее собрание
акционеров. Место проведения
собрания: 330089, Запорожье, ул.
Пестеля, д. 3, начало в 10 часов,
регистрация акционеров будет
проводиться с 8.00 часов, тел. 52-64-62.
- При себе обязательно иметь паспорт, представляющий юридический
лиц — доверенность.
- Повестка дня:
1. Отчет председателя правления о работе предприятия в 1996 году.
  2. Утверждение новой редакции устава предприятия.
  3. Выбор членов наблюдательного совета, правления и ревизионной комиссии.
  4. Різне.

**Друга
ВИЩА ОСВІТА**

у МІКРОПЕДАГОГІЧНОМУ
АКАДЕМІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
на базі середньої спеціальної та вищої освіти
ЕКОНОМІКА та УПРАВЛІННЯ БУДІВ
БАНКІВСЬКА І СТРАХОВА СПРАВА
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І АУДИТ
КОМЕРЦІЙНЕ ТА ТРУДОВЕ ПРАВО
ДЕНЬМІ ВЕЧІРІЙ І ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ
Забезпечення підготовки

Академія економічного Міністерства
освіти України (свідоцтво № 110708)
ПРИЙМ ДОКУМЕНТИ ДО 28 ЛЮТНЯ 1997
Вартість навч. 575 (включає 390 гривень)
50% (включає) вноситься в день вступу на навчання
Київ, вул. Фрунзівська, 2, МАУП
(044) 264-10-51, 264-52-58, 264-61-86

Арбітражний суд м. Києва
(252030, Київ, вул. Богдана
Хмельницького, 44-В)
порушив справу № 16/336
про визнання банкрутом
довірчого товариства «Фонд
соціального захисту» (Київ-34,
вул. Володимирська, 24),
розрахунковий рахунок №
00346-61-014 в АК «Будбанк»
м. Києва, ФІО 300045.

Претензії кредиторів і заціка-
внених осіб приймаються
протягом місяця з дня публікації
оголошення.

Арбітражний суд Львівської
області (Львів, вул.
Винниченко, 3) за заявою
Державної податкової ін-
спекції Жовківського райо-
ну Львівської області пору-
шив справу про банкрутство
№ 2/346 від 21.05.1996 року
малої підприємства «Ві-
зит» (Жовква, вул. Миру, 4,
р/р 468336 у Жовківському
відділенні АК АП «Україна».

Претензії кредиторів і заціка-
внених осіб приймаються
протягом місяця з дня публікації
оголошення.

ПРОИЗВОДИМ ПРОДАЖУ

УГЛЯ

ВСЕХ МАРОК
(ВАГОННЫЕ ПОСТАВКИ)
до 50грн. за тону
Возможен бартер
на сельхоз. продукцию

«НАФОТХИМГРУП»
тел. /044/ 220-7750

По заявлению ГНА Гетимир-
ского района Севастополя арби-
тражный суд (335008, Севастополь,
пл. Восстания, 6) возбудил дело
№ 015/4 о признании банкротом
ООО ИКФФ «Алиаст» (335000,
Севастополь, Исторический буль-
вар, 1; р/с 1467234 в АК «Юнико»).

Арбітражний суд м. Києва
(252030, Київ-30, вул.
Б. Хмельницького, 44-В)
порушив справу про банкрут-
ство товариства з обмеже-
ною відповідальністю «Сан-
райз-95» (252110, м. Київ,
вул. Вербоного, 30-а; р/р
467329 в другій Київській
філії ВА-обл. м. Київ,
МФО 320519, директор Ки-
рюхов Олександр Микола-
йович).

Претензії кредиторів і заціка-
внених осіб приймаються
протягом місяця з дня публікації
оголошення.

Арбітражний суд Рівненської
області (26023, Рівне, вул. Відні-
ська, 10) за заявою ТОВ «Прек-
т»-виробниче підприємство Ме-
ханізація виробничого транспорту
«Мехпротекст» (327030, Ми-
колаї, Табірно поле, 5) поруша
справу № 8/317-М про банкрут-
ство КСП Агрофірма «Зоря»
(265702, с. Зоря Рівненського ра-
йону, розрахунковий рахунок
400512 в КООП банку «Зоря»).

Претензії кредиторів і заціка-
внених осіб приймаються
протягом місяця з дня публікації
оголошення.

Відкриті акціонерне товариство «Кіровограднафтопродукт» 8 квітня 1997 року
о 14 годині проводити загальні збори акціонерів за адресою: Кіровоград,
вул. Преображенська, 4, Рада фідарції профспілкової області.

- Порядок денний:
1. Зат. Правління про підсумок приватизації ті фінансово-господарський стан Товариства.
  2. Внесення змін та доповнень до статуту.
  3. Формування органів управління та контролю.
  4. Затвердження нормативних документів з діяльності товариства.
  5. Про літ керівництва та профспілкового комітету Олександрівської нафтобазі.
- Згідно з рішенням загальних зборів необхідно мати при собі виписку з реєстру та засвідчує особу. Упо-
нованими представниками акціонерів необхідно для реєстрації подати довірення, оформлене у
акційному порядку та документ, що засвідчує особу. Контактні телефони: /0522/ 24-56-39,
24-53-69. Адреса: Кіровоград, вул. Кірова, 64. Правління ВАТ «Кіровограднафтопродукт».

Предприятие, торгующее запчастями
к тракторам и грузовым автомобилям,
ищет серьезных
партнеров - производителей запчастей
украинского производства.
Обращаться: Львов, г. Мажарский,
факс (8-1037093) 7-44-16,
тел. 7-98-27, мобил. тел. (8-1037098) 3-42-52.

Реклама в газете
«Голос України».
Телефон 441-89-34.
Факс 449-85-62.

Акціонерне страхове
товариство «Терен»
інформує,
що одночасно з п'ятим випуском
акцій здійснюється зміна номіналу однієї акції
першого — четвертого випуску
з 20 коп. до 5 грн. і пере-
ведення їх на неметалізована
форму. Зміна номіналу
проводиться шляхом обміну
25 акцій першого — четвертого
випуску на одну акцію но-
вого номіналу. Обмін підля-
гає 1 000 000 акцій на загаль-
ну суму 200 000 грн. Внаслідок
зміни номіналу кількість акцій
першого — четвертого випуску
становитиме 40 000 шт.

Арбітражний суд Донецької
області возбудив дело № 22-
3-156 от 09.08.96 г. о банкрот-
ство ООО «Тенн-93» (340052,
г. Донецк, ул.50-й Гвардей-
ской дивизии, д. 21, к.23; р/с
467437 в Украинбанке, МФО
340011).

Просим кредиторов в не-
газетный срок обратиться по
адресу: г. Донецк-105, 6. Пуш-
кина, д.34. Тел.90-73-07.

Арбітражний суд Житомирської області (Житомир, вул.
М. Бердичівська, 25) порушив справу про банкрутство:
— № 5/81 «В» орендної підприємства «Житомир-
мобіль», юридична адреса: Житомир, вул. Ватуліна, 75,
р/рахунок № 000602601 у Житомирському обласному
Ошадному банку України;
— № 6/77 «В» товариства з обмеженою відповідальністю
«Техністек», юридична адреса: Житомир, вул. Фурма-
нова, 77, р/рахунок № 000467508 у Житомирській філії
АКБ «Ралобанк»;

— № 5/85 «В» спільного підприємства фірми «АСА»,
юридична адреса: Житомир, пров. Вокзальний, 14, к.39,
р/рахунок № 17046848 в Богуславському відділенні № 75
Ошадного банку України, м. Житомир.
Майнові вимоги кредиторів та заціка-
внених осіб приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Арбітражний суд Рівненської області (26023, Рівне, вул. Відні-
ська, 10) за заявою ТОВ «Прект»-виробниче підприємство Ме-
ханізація виробничого транспорту «Мехпротекст» (327030, Ми-
колаї, Табірно поле, 5) поруша
справу № 8/317-М про банкрут-
ство КСП Агрофірма «Зоря»
(265702, с. Зоря Рівненського ра-
йону, розрахунковий рахунок
400512 в КООП банку «Зоря»).

Претензії кредиторів і заціка-
внених осіб приймаються
протягом місяця з дня публікації
оголошення.

Долі андатних діячів

ВИХОДИЛИ КНИЖКИ Й «ОБЧИКРИЖЕНИМИ»

БУВ 13 старовинного шалхетного роду, але не мав ні пнях, ні знонор. Написав у Бердичеві 27 листопада 1887 року, а помер у Львові 13 вересня 1950-го — самітний, без родин.

У лев'ятинці роки вивчав на початку до Пирого, до університету вивчав фізіологію хімію. Швидко просувався по службі: 1891 року став асистентом, а незадовго після цього керівником хімічної лабораторії. Тут, у Пирогі, познайомився з українською студентською цією ж університету Софією Окуєнською, одружився з нею, в 1894 року, вже доктором, приїхав до Кракова. У 1897 році з сином Юрієм переїхав до Львова, розгорнув наукову і громадську культуру діяльність. Захоплювався літературою, встановив широкі літературні, взаємини, приблизив до своєї родини молодого українського студента медицини В. Стефаника, багато зробив для розвитку його таланту. Мав неабиячий вплив, багато відгукнувся під час однієї з публічних лекцій про роман «Кво вадіс? Г. Сенкевича, за що його засудили до двадцятиденного ув'язнення. Хоч цей прихильний викроексували, але й наукову

кар'єра В. Морачевського була упербана. Вихвав до Карлович Вар, до Чехословаччини, де разом з дружиною продовжив лікарську практику.

Після першої світової війни був спочатку доцентом. У 1941 році отримав звання заслуженого діяча науки України. Виконував обов'язки професора до кінця життя. Опублікував понад 180 праць з питань органічної хімії та фізіологія тварин.

Здавалося б, сучасна наукова кар'єра. Але діяльність В. Морачевського не обмежувалася органічною хімією та фізіологією тварин. Він був широкоосвіченою, багатогранно обдарованою людиною. Знав класичні — давньогрецьку та давньоримську — культуру, сучасне йому польське письменство, захоплювався театром, у тому числі українським, музикою, кинематографією, творчість мистецтва, виступав як літературний критик, мав талант письменника, про що свідчать його високопоетичні листи до В. Стефаника, проте не реалізував його. Багато своїх знавч, епіграфів вклав у літературні видання В. Стефаника: допомагав йому, селянським синою, розширювати культурний горизонт, увів до краківського кола польських літературів, об'єднаних у товариство «Молода Польща», писав про

українського новеліста емоційно-експресивні статті, перекладав його новели. Недарма В. Стефаник пише скарги: «Василь Морачевський — моя дорога в світ».

Згодом, редагуючи свою працю «Літопис життя і творчості Василя Стефаника», що вийшла у видавництва «Дніпро» «скороченою» під назвою «Сторінки життя і творчості Василя Стефаника» (К., 1980), у кінці проку використав листи В. Морачевського до його приятеля з Русова, прагнув належним чином осмислити взаємини двох небуденних діячів культури. Згодом діячі з них матеріалів, зокрема літературних, з'явилися в мозку фотоблобів «Василь Стефаник» (1987). До речі, коли вийшло згадане дослідження «Сторінки життя і творчості Василя Стефаника», то, незважаючи на «обчирканих» рукописи у видавництва (щоб у ньому і не писав В. Лепіш, С. Єфремов, В. Дорошенко та іншими «проскрибованими» особами), мав переполох такі слова — у зв'язку з Морачевським. Виявляється, був один Морачевський (в уряді Пилсудського). Я мусив доводити, що то був не Василь...

Федір ПОГРЕБНИК, професор.

Господини на замітку

● Неприємну пролевуру — тертя хрип, можна спростити. Для цього корінь хрипу покладіть на деякий час до морозильної камери, а потім зморозити, хрип тріє, як морозильнику, без слів. Усі смакові якості зберігаються.

● Щоб ніжня частина пирога піднялася і була суцільною, ледяною пошати ніжний шар пирога хлібом, а потім уже викладайте начинку.

● Коли додати до сметани трішки масла, вона не скисається в сипі, соці або підкисці.

● Шоколад для глазури або крему не прилипає до стінок посуду, де його розчиняють, коли його змішати вершковим маслом.

● Особливий присм шоколадної глазури додає крапля м'ятної есенції. Чудова заправка для розтоплення шоколаду або м'ятні цукерки, додавши одну-дві ложечки води або молока і намазати верх торта.

● Крем можна збагатити соком буряка, апельсина або жовтком.

Смачного!

Трояндочки смажені

Замістіть тісто: 1 склянка теплої води, 1 яйце, 2 ст. ложки олії, трошки солі і боршак — смажте розкатунок, щоб вийшло тісто для розкатування. Виміняте тісто витримайте одну годину, потім поділіть навпіл і розкатайте на два коржі заготовки 2 см. Ізв'язи пісок у розкатаному тісті, відкрийте з нього кілочки і зробіть з країв прорізи глибиною 1,5 см. Викладіть попередньо смажені печиво на кілочки один на один так, щоб прорізи не збіглися, і з'єднайте, витиснувши на середину. У глибокий посуд — фритюрник за одні раз покласти кілька пригатованих трояндочок і смажити до золотистого кольору. Готові трояндочки посипте цукровою пудрою.

Сметанне печиво
200 г сметани, 100 г маргарину, склянка цукрової пудри, 3 яйця, питної соди на кіпчику ложки — усе ретельно розмішати. Пісок цього усієї 3 склянки борошна, лямково розмішати. Готові тісто розкатайте і виріжте печиво. Випікайте в гарячій духовці

Українці в світі

Велика Росія, а губернатор краю — українськ

Новообраний губернатор Тюмаського краю Російської Федерації Леонід Ровенський народився в селі Носів Березанського району Тернопільської області. Він акуючий Львівського політехнічного інституту 1970 року. Значна частина його життя пройшла в Україні. За останні роки зробив чималі особисті внески у розбудову та чинів Тюмаського регіону з Українською державою.

Президент України Леонід Кучма надіслав поздравлення Леонідові Ровенському з побажаннями успішної та плідної роботи на високій державній посаді. А також висловив надію, що вік і наділ з притаманною йому увагою буде ставитися до розвитку та зміцнення прямих взаємовигідних економічних зв'язків з регіонами України.

Нагорода посла

Відзнака, що її в урочистій обстановці вручила член парламенту Інді Гірджа Віно послу України в Індії Гірджі Ходорському, була завоювала Воєнянською відзнакою доброту молоді Імелі Індії Галди у 1994 році. За цей час 14 послів зарубіжних країн, діяльність яких визнава МЗС Індії як така, що сприяє зміцненню та розвитку дружніх відносин з Індією, були удостоєні цієї відзнаки. Разом з Гірджі Ходорським ІІ отримали посол Мексики та Катару, відомий комісар Сінгапуру.

Відзнака Імелі Індії Галди, згідно з положеннями, складається з пам'ятної тарілки, вкритої шалі, посвідчення та грошової премії. Грошову частину відзнаки посла України в Індії, на рівненні лауреата, буде передано для використання у різних сферах діяльності для розвитку журналу МЗС України «Політика і час» та на придбання медичних препаратів для однієї з дитячих лікувальних установ Чендіни.

Як добре холодне зимове дня посидіти на теплій сімейській печі, почитати українські народні казки або улюблену газету...

Фото Юрія БЕНТЕРША.

Усміхніться!

Усе не в лад...
Коли людина приходить до поліклініки своїми нотами, її кажуць:
— Ви здорові, як дубочі!
А коли її приходить ешідка — обурюється:
— Де ж ви були раніше?

Помирати їдте додому!
Чесна людина!
— Лікаря, кажу, ви берете хибарі?
— Ні, що він я беру тільки те, що мені дають!

Дихайте — не дихайте
Лікар слухає хворого:
— Дихайте. Глибше, глибше, ще глибше! У вас гроші є?
Немає? Не дихайте...

Надіслав Андрій ВІЛАК.
Івано-Франківська обл.

Запитували — відповіли

Надбавка за класність

Я працюю на торфоприємстві бузьодеристом, оплата погонина. Маю посвідчення тракториста-машиніста 1 класу. Чи можна мені платити 20-відсоткову надбавку до зарплати за класність?

Рівненська область.

На це запитання відповідає голова правління Українського концерну торф'яної промисловості «Укрторф» В. ЮРЧЕНКО.

Згідно з чинним законодавством, форми, системи і роз-

міри оплати праці встановлюються підприємствами самостійно в колективному договорі.

Виходячи з цього, при укладанні колективного договору на 1996 р. філіалом «Сингаторф» не впрацює машиністами торф'яних машин і трактористами на болотно-підготовчих роботах та видобутку торфу встановлено надбавку до зарплати за класність на механізованих машинах за 1 клас кваліфікації — 20%, а за 2 — 10%.

Щодо встановлення надбавки до поточного зарплати, за класність механізматорів, то філіал може внести зміни до колективного договору на 1997-й і наступні роки, виходячи з його фінансових можливостей.

Щодотувала Марія КОВАЛЬЧУК.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —

Верховна Рада

України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

○ ТЕЛЕФОН: для дозвонів — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; факс редакції — 441-89-34, 441-89-44.
○ Рукописи не повертаємо.
○ Друкування з чотирма — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

○ За зміст та достовірність інформації у редакційних повідомленнях відповідальність несе редакція.
○ Редакція не забирає проблем постійно авторів публікацій.
○ За товчості відповіді факти відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів
на тиждень
(крім неділі й
японіади)
українською
і російською мовами.
Віднос. 60955.
Тираж 282045.

Комітет друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 58
1234567890
Зам. 0310229.